

Подільське СЛОВО

№46 (50/5357) П'ятниця, 15 листопада 2019 року

12 сторінок

Тема тижня

Референдуми, перекриті дороги, політичні бійки, протести, боягузтво, популізм (соціалізм) і безкінечна інтрига...

Це короткий опис того, що відбувається за кулісами земельного питання. А тим часом у середу, 13 листопада, Верховна Рада у першому читанні підтримала законопроект №2178-10 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення», за який проголосували 240 народних депутатів — 227 «слуг» та 13 позафракційних.

ПРОДАЖ

День, що увійде в історію новітньої України

Президент Володимир Зеленський традиційно опублікував відео звернення, в якому подякував кожному депутату від «Слуги народу». «Сьогодні була дуже важка робота. Ми зараз ще навіть не усвідомлюємо, що ви відімали дійсно економічне рабство. Я думаю, це обов'язково буде написано у підручниках історії, якої кожен із вас сьогодні став автором. Дякую», — сказав він.

Високо оцінив схвалення Верховною Радою у першому читанні законопроекту про ринок землі і Прем'єр-міністр України Олександр Гончарук. Про це він написав у Facebook. «Так! Нарешті це сталося! 13 листопада — день, який увійде в історію України. Закінчується епоха, де народу — мораторій, а «своїм людям» — усе. Українці мають право вільно розпоряджатися своїм майном! Дякую колегам-депутатам за підтримку», — написав Гончарук. Нарешті, додав він, Україна зможе здійснити перехід від феодалізму до реальних ринкових відносин як повноцінна, розвинута країна.

Що ж передбачає закон?

Перше. З 1 жовтня 2020 року скасовується заборона на продаж земель сільськогосподарського призначення. З цього моменту право продавати земельні паї отримають всі їхні власники.

Друге. Купувати землю зможуть українські фізособи, компанії, територіальні громади та держава.

Третє. Юридичні особи, кінцевими власниками яких є іноземці і які орендують землю в Україні більше трьох років, також зможуть її придбати з 1 жовтня 2020 року.

Проте між першим і другим читанням, як про це заявив Зеленський, буде внесена поправка про проведення всеукраїнського референдуму, на якому українці самі вирішуватимуть, чи давати іноземцям дозвіл.

Четверте. Ті іноземні компанії, які не займались оброботом землі в Україні мінімум три роки, зможуть отримати право придбавати землю з 1 січня 2024 року.

П'яте. Передбачене переважне право орендаря на купівлю земельної ділянки.

Шосте. Концентрація землі у власності визначена на рівні 35% ОТГ, 8% області та 0,5% країни.

Сьоме. Землі державної та комунальної власності будуть реалізовуватися на торгах. Стартова ціна продажу — нормативна грошова оцінка. Також законопроектом передбачено передачу землі державної власності за межами населених пунктів (крім земель, які потрібні державі для виконання її функцій) до комунальної власності сільських, селищних, міських рад; надати органам місцевого самоврядування повноваження щодо зміни цільо-

вого призначення земельних ділянок приватної власності; надати повноваження зі здійснення державного контролю за використанням та охороною земель обласним державним адміністраціям (які в перспективі, після завершення реформи децентралізації, будуть трансформовані у префектури), виконавчим органам сільських, селищних, міських рад.

Планується також відхід від «паперової» технології складання документації із землеустрою та технічної документації з оцінки земель. Документація із оцінки земель має розроблятися виключно в електронному вигляді та засвідчуватися електронним цифровим підписом розробника.

Чому партії голосували «проти»?

«Голос»:

«Ми виступаємо за зняття мораторію на землю та цивілізований вільний ринок землі, основним бенефіціаром (особа, що отримує прибуток від своєї власності, яку передано в довірче користування (оренда, найм) іншій особі, юридичній чи фізичній — ред.) якого має стати український фермер та українські громадяни. Законопроект 2178-10 — це лише вершина айсбергу земельної реформи ринку землі. Поки що її не розуміють не тільки селяни, а й більшість депутатів. І ця концепція, і законопроекти змінюються щотижня. Його необхідно приймати одночасно з впровадженням програми доступного фінансування чи кредитування купівлі земельних ділянок фермерами, вирішенням питання землі у державних підприємств, приведенням у відповідність кадастру, інвентаризацією усіх земель, дерегуляцією та автоматизацією усіх земельних процедур».

«Європейська солідарність»:

«Ми — за ринок землі. Але ми за такий ринок землі, де будуть надійно захищені права українців. Тому вимагаємо:

1. Захистити українців-власників землі. Встановити мінімальну ціну сільськогосподарської землі — на рівні не нижчому, ніж 50 000 – 75 000 гривень за гектар (залежно від якості і розташування ділянки).

2. Захистити інтереси громади. Встановити реєстраційний збір з купівлі-продажу землі, який надходитиме саме до бюджету громад.

3. Передбачити механізм вилучення землі у власника у разі недбалого ставлення до неї, зменшення родючості тощо.

4. Також нині не можна продавати землю іноземцям, зважаючи на ризик набуття її представниками російського агресора. Необхідно також обмежити можливості концентрації земель в одних руках. І запровадити механізм ретельної

перевірки походження коштів, за які купується сільськогосподарська земля.

Необхідно прийняти такий закон, який забезпечив би цивілізований ринок, а також виконати всі супутні дії, щоб цей ринок працював ефективно і справедливо: інвентаризацію земель, адекватність земельного кадастру тощо.

Поточна редакція закону, запропонованого владою, ігнорує ці давно відомі пропозиції. Тому наразі ЄС не може його підтримати.

Депутатська група «За майбутнє»:

«Коли близько 70% населення, відповідно до соціологічних опитувань, проти обігу землі, а 90% — проти продажу іноземцям, це свідчить про те, що люди не розуміють, про що йдеться.

Владі сьогодні треба зупинитися, провести роз'яснювальну роботу через ЗМІ та органи місцевої влади. Люди думають, що продаж землі — це обов'язково її продавати, але це не так.

Оренда буде працювати, і це важливо пояснювати. Крім того, наразі не представлені фінансові механізми підтримки дрібних та середніх агровиробників, немає законопроекту щодо консолідації земель, відсутні зміни до антимонопольного законодавства».

«Батьківщина»:

«Питання землі є не тільки і не стільки економічним, як соціальним. На що зможуть розраховувати малі та середні сільгосптоваровиробники в умовах відсутності ефективною правоохоронної та судової систем, не маючи можливості отримати дешеві кредити без застави, залишені без потрібної державної підтримки?

Сьогодні саме малий та середній бізнес забезпечують удвічі більше робочих місць, ніж агрохолдинги, у півтора рази вищу додаткову вартість продукції та сплачують значно більше податків до місцевих бюджетів.

Запропонований законопроект закріплює та зміцнює позиції олігархів в агросекторі України та відкриває можливість іноземцям купувати українські чорноземи. На наш погляд, це неприпустимо.

Сьогодні компанії з іноземним капіталом, які вже понад 3 роки працюють в країні, обробляють понад 8 мільйонів гектарів. І законом їм надається пріоритетне право саме таку кількість землі викупити одразу після відкриття ринку. Ще одна норма дає можливість отримати до 213 тисяч гектарів землі в одні руки. Все це стимулюватиме створення великих агрохолдингів».

Як відомо, відразу після голосування голова фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко заявила, що її фракція переходить в опозицію до влади.

Продовження на стор. 2.

«Літературні посиденьки» у Малому Ходачкові

4

Матч за Суперкубок Тернопільського району

5

Корифеї культури та народного мистецтва

6-7

Смачний і вітамінний

10, 12

Виховна година для дорослих

11

Реформи

Кожна сільська, селищна, міська рада буде у складі ОТГ

Йде до завершення процес створення спроможних громад на усій території України. Приблизно 4500 місцевих рад створили майже 1000 об'єднаних громад. Але близько 6500 і досі не беруть участі у реформі. За останніми даними моніторингу Мінрегіону, за 2015-2019 роки перспективними планами вдалося охопити 87,6% території України. Причому, в Одеській області лише 40% території, в Київській — 54%, Вінницькій — 76%, Черкаській — 75%. Закарпатська область схвалила перспективний план місяць тому і ще не подала його на розгляд Кабміну.

Вже зрозуміло, що не пізніше наступного року усі необ'єднані громади добровільно чи адміністративно об'єднаються чи доєднаються до ОТГ. Така ж доля може спіткати і деякі дрібні об'єднані громади, створені не за перспективним планом і всупереч методиці формування громад, якщо нові пропозиції уряду до зміни критеріїв спроможності стануть офіційними.

Ми зрозуміли, до чого їм готуватися.

Не об'єднатися не вийде

Головна теза у виступах представників уряду, а також народних депутатів і представників офісу Президента — уся територія України вже наступного року до проведення місцевих виборів має бути охоплена спроможними громадами. Почта зрозуміло, що йдеться про потенційно спроможні громади. Бо зробити одразу усі громади спроможними, звичайно, неможливо, а от змодельовати об'єднання, здатні до розвитку, — більш реально завдання.

Те, що кожна сільська, селищна, міська рада в Україні вже наступного року буде у складі об'єднання — факт, з яким вже ніхто не сперечається.

Об'єднаних теж об'єднуватимуть?

Із сотень визнаних спроможними об'єднаних громад далеко не всі реально спроможні. Адже рішення про їхню спроможність були більше політичними, ніж об'єктивними. Це визнає й уряд. Саме тому майбутнє об'єднання зачепить і якусь частину створених ОТГ.

Отже, яким ОТГ варто готуватися до добровільного чи адміністративного укрупнення і чому?

Нові критерії спроможності

Кабмін планує змінити методику формування спроможних громад, уточнивши критерії спроможності. Чинний методика передбачає, що «спроможна територіальна громада — територіальні громади сіл (селищ, міст), які в результаті добровільного об'єднання здатні ... забезпечити рівень надання послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства, з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці».

Також передбачено, що, крім міст обласного значення і районних центрів, ОТГ можуть утворюватися і навколо населеного пункту, який «має відповідні кадрові ресурси, фінансове забезпечення та розвинену інфраструктуру (зо-

крема, на території якого є загальноосвітній навчальний заклад I-III ступеня, проживає не менше як 250 дітей шкільного і 100 дітей дошкільного віку)».

Тепер ці критерії планують доповнити. Є пропозиція встановити мінімальну кількість населення для створення ОТГ — не менше 5 тисяч осіб. Однак не цей критерій буде жорстким, особливо для вже об'єднаних громад, де відхилення від цього показника невелике, а інші критерії — в нормі.

Спроможними пропонують визначати ті громади, індекс податкоспроможності яких не менший 0,3. Тобто, в спроможній ОТГ розмір податку на доходи фізичних осіб на одну людину має становити не менше 30% від загального показника по країні.

Також в уряді пропонують визнавати спроможними громади, частка місцевих податків та зборів у власних доходах якої не менше 10%.

Інфраструктура — критерій спроможності

Чотирирічний досвід роботи об'єднаних громад свідчить: на-

віть якщо громада має всю необхідну для надання послуг інфраструктуру, це ще не означає, що вона спроможна надавати усі ці послуги якісно. І навпаки, якщо громада не має, скажімо, власного ЦНАПу, це теж не завжди означає, що вона неспроможна надавати якісні адміністративні послуги.

Буває, громада має десяток загальноосвітніх шкіл, у більшості з яких навчається менше 50 учнів. Вартість навчання в таких закладах величезна, а jakość — далеко не найвища. Є також громади, де застарілі бібліотеки працюють чи не в кожному селі, але туди ніхто не ходить. Існують навіть випадки, коли ОТГ не бере на свій баланс навчальні, культурні чи медичні заклади, що діють на її території. Їхнє фінансування досі здійснюється на районному рівні. Чи можна назвати такі громади спроможними?

Але буває й так, що громада, не маючи власного ЦНАПу чи лікарні, надає жителям послуги якісно, співпрацюючи з сусідньою громадою, що має таку інфраструктуру. Саме тому в Кабінеті Міністрів вирішили, що під час перевірки спроможності громад необхідно зважати ще й на оптимальність мережі об'єктів надання послуг, на те, щоб послуга була максимально якісною, а не лише формальною.

У Мінрегіоні вже спільно з іншими міністерствами й усіма облдержадміністраціями інвентаризують мережу закладів надання послуг у галузях освіти, медицини, соціальної, культури, спорту, безпеки тощо. В уряді хочуть до кінця року змодельовати бачення, як зробити мережу цих закладів ефективною. І в майбутньому на-

давати державну підтримку лише тим закладам, які до цієї мережі увійдуть.

Запропонована модель має корелюватися з майбутніми уточненими та допрацьованими перспективними планами формування громад.

Наступні кроки

Чи всі з уже створених ОТГ відповідають критеріям спроможності, про які заговорили в Кабміні? Звичайно, ні. Тому таким громадам варто визначити це і сформувати варіанти свого подальшого розвитку. Робити це краще спільно з обласними держадміністраціями, які надалі одноосібно відповідатимуть за створення перспективних планів формування громад області (після прийняття законопроекту №2189 процедура створення перспективних планів не передбачає етапу схвалення цих документів обласними радами).

Чи є ще час для консультацій, обговорень і пошуків оптимальних моделей об'єднання громад? В Мінрегіоні вважають, що так. Там розуміють, що механічне укрупнення несприятиме їх спроможності. Треба приймати виважені, прораховані й узгоджені рішення, які наблизять якісні послуги до людей, створять однакові можливості для соціально-економічного розвитку кожної громади в країні. А для цього зусиль лише Мінрегіону замало — необхідна співпраця усіх учасників реформи: органів місцевого самоврядування та їх асоціацій, уряду, місцевих державних адміністрацій і міжнародних партнерів.

Тема тижня

ПРОДАЖ

День, що увійде в історію новітньої України

Початок на стор. 1.

«Опозиційна платформа - За життя»:

«Наша політична сила виступає категорично проти продажу українських земель. Те, у який спосіб аграрний комітет підтримав відповідні законопроекти — в абсолютній відсутності волі, не запитавши авторів альтернативних проектів законів, повідомивши не усіх членів комітету — ми взагалі вважаємо неприпустимим та недемократичним.

І нічого, крім запитань, для чого такій поспіх та заради чийх інтересів це здійснюється, у нас не викликає. Очевидно, що інтереси громадян України мають на меті ті, хто люблять цю ініціативу — це відбувається заради отримання чергового траншу та виконання вимог МВФ. Тільки ці гроші швидко закіняться, а землю ми можемо і не повернути назад.

Нас не влаштовує затверджений комітетом законопроект. По-перше, те, що таке важливе рішення приймається без огляду на думку громадян України. По-друге, що сам проєкт закону недосконалий і містить багато прогалин, через які українські землі будуть стати власністю іноземців. По-третє, те, що його ухвалення породить чергову несправедливість, адже своїм правом на отримання земельних паїв скористалися лише 7 мільйонів наших громадян — це лише 15% людей».

Про референдум

«Іноземці та компанії, що мають серед засновників іноземців, отримають право купувати українські земельні ділянки тільки у випадку, якщо на це буде дана згода народу України на всеукраїнському референдумі. Відповідний пункт буде міститися в законі», — заявив у відеозверненні до народу України Президент Володимир Зеленський.

Цією заявою він ошелешив не лише опонентів реформи, а й депутатів власної фракції. До цього моменту питання допуску іноземців до купівлі землі через референдум фракція «Слуга народу» не обговорювала.

Референдум буде неоголошеною темою для депутатів. Проти такого варіанта були всі: і голова ОП Андрій Богдан, і прем'єр Олексій Гончарук, і голова аграрного комітету Верховної Ради Микола Сольський. Утім, Зеленського це не зупинило і він зробив по-своєму.

Проте чи не найгучніше «референдум» відгукнулося в серцях близько тисячі компаній, які давно орендують землю в Україні і власниками яких є іноземці. Це означає, що вони не зможуть купувати землю одночасно з українськими компаніями, оскільки, за даними соціологічних опитувань, 69% українців виступають проти продажу землі іноземцям.

У такому випадку в немильість потраплять і публічні агрохолдинги, акції яких котуються на міжнародних біржах.

«Якщо ми не зможемо купувати ті поля, що обробляємо, то це фактично конфіскація. Для українських учасників ринок відкриється, і вони зможуть придбати землю, а ми — ні, хоча працюємо в Україні вже 11 років», — заявив генеральний директор компанії «Волинь агро» Максим Городов.

Фірма, яку очолює Городов, належить до групи компаній «Агропресперіс» і контролюється американським інвестфондом NCH Capital. За словами менеджера, такими заявами влада начебто підтримує іноземні інвестиції, а насправді — виводить з ринку тих, хто тут давно працює.

«Ми одні з перших залучили іноземного інвестора в АПК України і нас хочуть прибрати, начебто роблячи гарну справу — скасування мораторію», — наголошує Городов.

Слід Коломойського у протестах

Популізм влади щодо запропонованого сценарію не влаштує інші фракції та завзятих противників запропонованої концепції земельної реформи — Всеукраїнську аграрну раду (ВАР).

«Якщо вона організувала акцію під лозунгами «Ні — продажу України», що проходила в 13 регіонах. У день голосування її учасники принесли під стіни Верховної Ради труп свині у труні і похоронні вінки. Офіційно асоціація фінансує аграрії. Проте ширяють чутки, що з Коломойським. Цим у неопублікованих розмовах хвалився голова ВАР Андрій Дикун.

«Коломойський створює хаос, особливо в питаннях, де є хоч якийсь перетин із МВФ. У тому числі — щодо земельної реформи, хоча фонд взагалі не цікавиться питанням землі. Коломойський намагається «насолити» в усіх важливих для Президента питаннях», — каже один із високопосадовців Кабміну.

Що кажуть експерти

«На тлі більш ніж вісімнадцятирічного мораторію — це величезний прорив, вважає професор кафедри земельного та аграрного права юридичного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, старший партнер юридичної групи EUCON Анатолій Мірошниченко. Зміст закону можна повністю вихотити під час другого читання. Як і зрозуміти так, що закон не буде прийнятий взагалі. Запровадженню цивілізованого ринку землі протистоять потужні сили і великі ресурси», — переконаний він.

За його словами, серед противників обігу земель є «значна частина наших політиків, яка живе популізмом, експлуатуючи гірші якості нашого пострадянського суспільства».

«Багато наших співгромадян, на жаль, все ще не розуміє, що справжня свобода й економічний розвиток неможливі без гарантованого права власності», — зауважив Мірошниченко. З іншого боку, пише експерт, «ринку протистоїть більша частина сучасного агробізнесу, яка кожен день існування мораторію отримує вигоду від занижених ставок орендної плати».

«Ця вигода виймається з кишень власників паїв. Представники агробізнесу — це ті, хто називає себе «селянами» і «фермерами». Хоча в устах усталеного розуміння фермер — це людина, яка своєю працею і працею членів своєї родини обробляє землю, а не власник господарства, що за допомогою займаної праці обробляє тисячі гектарів», — заявив Мірошниченко.

Експерт наголосив, що противники ринку добре організовані і мають великі ресурси: і політичні, і матеріальні, але «сьогодні вони програли».

Опитування

Чи довіряють українці новій владі?

У листопаді, порівняно з жовтнем, частка українців, які вважають нинішню владу кращою за попередню, знизилася з 48% до 43%.

Про це йдеться у дослідженні, проведеному соціологічною службою Центру Разумкова з 1 по 7 листопада 2019 року. Було опитано 2015 респондентів віком від 18 років у всіх регіонах України, за винятком Криму й окупованих територій Донецької та Луганської областей, за вибіркою, що репрезентує доросле населення країни за основними соціально-демографічними параметрами: статтю, вік, освіту, місце проживання, рівень доходу, наявність дітей, місце роботи, наявність автомобіля, наявність власної нерухомості, наявність кредитів, наявність іпотечного кредиту, наявність страхування, наявність пенсії, наявність інших форм соціального захисту, наявність інших форм соціального захисту.

«Характеризуючи дії влади, найчастіше громадяни України вважають, що вона намагається покращити ситуацію в країні, але їй це поки що не вдається (таку думку поділяють 44%, у жовтні — 41,5% респондентів).

25% опитаних переконані, що нова влада намагається покращити ситуацію в країні і багато в чому їй це вдається (у жовтні — 29%), і 23% — що не намагається покращити ситуацію в країні, а лише

імітує зусилля в цьому напрямку (у жовтні цю точку зору підтримували 20% опитаних)», — йдеться у дослідженні.

Водночас частка респондентів, які відповіли, що дії нової влади виправдали їхні сподівання, порівняно з жовтнем, зменшилася з 23% до 17%. Незмінною (5%) залишилася частка тих, хто відповів, що дії нової влади виявилися ефективнішими, зростає частка тих, хто відповів, що нова влада не виправдала їхніх сподівань. Також 12% у жовтні і 13% у листопаді зазначили, що від нової влади вони нічого доброго не очікували, так і сталося. 6% і 7%, відповідно, повідомили, що вони теж

від нової влади нічого позитивного не очікували, але вона виявилася ще гіршою, ніж вони передбачали. А переважно громадяни дотримуються думки, що ще надто рано давати оцінку діям влади (40% опитаних у жовтні і 37% у листопаді).

Згідно з дослідженням, громадяни України здебільшого вважають, що нинішня влада краща, ніж попередня, хоча частка згодних із цим твердженням, порівняно з жовтнем, знизилася з 48% до 43%.

З 27% до 30% зросла частка тих, хто думає, що теперішня влада нічим суттєво не відрізняється від попередньої, з 8% до 12% — тих, хто переконаний, що вона гірша за попередню.

Оголошення

Білецька сільська рада Тернопільської області Тернопільського району оголошує конкурс на заміщення вакантних посад: начальник відділу юридичного забезпечення та кадрової роботи Білецької сільської ради; спеціаліст першої категорії відділу організаційної роботи Білецької сільської ради.

Вимоги до претендентів на заміщення вакантної посади начальника відділу юридичного забезпечення та кадрової роботи: повна вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; досконале знання чинного законодавства України; відмінне володіння державною мовою; володіння комп'ютером на рівні досвідченого користувача; навички ведення кадрового діловодства; досвід роботи на посаді начальника «Прогноз»; стаж роботи за фахом на службі в органах місцевого самоврядування або на державній службі - не менше п'яти років; післядипломна освіта у галузі знань «Державне управління».

Вимоги до претендентів на заміщення вакантної посади спеціаліста першої категорії відділу організаційної роботи: повна вища економічна, юридична або педагогічна освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; знання чинного законодавства України; відмінне володіння державною мовою; навички ведення діловодства; володіння комп'ютером на рівні досвідченого користувача; практичний досвід використання системи електронного документообігу в органах влади; без вимог до стажу роботи.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають до конкурсної комісії Білецької сільської ради такі документи: письмову заяву про участь

у конкурсі, в якій зазначається про ознайомлення заявника із встановленими законодавством обмеженнями, пов'язаними з прийняттям на службу в органи місцевого самоврядування та проходженням служби; заповнену особову картку (форма П-2 ДС) з відповідними додатками (автобіографія, трудова діяльність); дві фотокартки розміром 4х6 см; копії документів про освіту, підвищення кваліфікації, присвоєння вченого звання, присудження наукового ступеня; декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, встановленою відповідно до законодавства; копію паспорта; копію військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних); довідку про стан здоров'я; письмову згоду на оброблення та зберігання персональних даних про себе у порядку Закону України «Про захист персональних даних».

Документи на конкурс приймають протягом 30 календарних днів з дня опублікування оголошення про конкурс за адресою: вул. Гетьмана Мазепи, 27, с. Біла, Тернопільська область, Тернопільський район, 47707.

Додаткову інформацію щодо основних функціональних обов'язків, розміру та умов оплати праці та з інших питань надають у Білецькій сільській раді за телефоном (0352) 29-98-93 або за електронною адресою: otgbila@gmail.com

Великогаївська сільська рада оголошує конкурс на заміщення вакантної посади спеціаліста першої категорії — архітектора відділу земельних відносин, містобудування, архітектури та комунальної власності Великогаївської сільської ради у Великогаївській сільській раді.

Вимоги до кандидата:

- громадянство України;
- базова вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста за спеціальністю в галузі знань: будівництво й архітектура.
- вільне володіння державною мовою;
- змінні працювати на ПК.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають до конкурсної комісії Білецької сільської ради такі документи:

- письмову заяву про участь у конкурсі із зазначенням основних мотивів для зайняття посади в органах місцевого самоврядування, до якої подається резюме;
- копію паспорта громадянина України та довідку про ІНП;
- письмову заяву, в якій особа повідомляє, що до неї не застосовуються заборони, визначені частиною

третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», надає згоду на проходження перевірки та оприлюднення відомостей стосовно неї відповідно до зазначеного Закону або копію довідки встановленої форми про результати такої перевірки;

- копію (копії) документа (документів) про освіту;
- посвідчення атестації щодо вільного володіння державною мовою;
- декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік;
- довідку про відсутність судимості;
- дві фотокартки розміром 4х6 см.

Особи можуть подавати додаткову інформацію стосовно своєї освіти, досвіду роботи, професійного рівня і репутації (характеристики, рекомендації, наукові публікації тощо).

Документи на конкурс приймають протягом 30 календарних днів з дня опублікування оголошення про конкурс за адресою: вул. Галицька, 47, с. Великі Гаї, Великогаївська сільська рада.

Додаткові відомості про умови конкурсу — за телефонами: 49-02-98, 49-03-72.

Новини | Коротко про актуальне

14 листопада Місія МВФ прибуде в Київ для продовження обговорень з урядом України нової 3-річної програми у форматі розширеної фінансування (EFF) для збереження макроекономічної стабільності та проведення структурних реформ. Переговори між Україною та МВФ щодо нової програми фінансування перебувають в активній стадії. МВФ назвав попередні програми з Україною досить успішними, відзначив значний прогрес у досягненні макростабільності та економічному зростанні. Водночас на сьогодні залишається чинною 14-місячна програма stand by. Її було розроблено як перехідну для сприяння макроекономічній стабільності України в період двох виборів: президентських та парламентських.

МВФ прогнозує зростання реального внутрішнього продукту України в 2019-2020 роках на 3,0%.

Про це йдеться у доповіді Фонду за листопад 2019 року під назвою Regional Economic Outlook: Europe. Згідно з прогнозом МВФ, зростання реального внутрішнього продукту України буде рівні 3,0%, як цього року, так і наступного. Проте вже у 2021 році ВВП України незначно прискориться — до 3,1%. Як повідомлялося, міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Тимофій Мілованов заявив, що прогнози зростання економіки в країні очікуються на рівні 3,5-3,7%.

Міністр закордонних справ Вадим Пристайко зазначив, що найближчим часом українцям планують додати до безвізу вільний роумінг у країнах-членах ЄС, а також спростити обіг товарів. «Ми хотіли б, щоб до нашого безвізового режиму, яким скористалися майже 3 мільйони українців, додався ще й вільний роумінг. Це те, чим насолоджуються всі європейські країни і чого українці все ще позбавлені», — зазначив Пристайко.

Також, як переказує «Єнце», Україна «підійшла до так званого «промислового безвізу». «Це — можливість для компаній поставити товари за вільно простішими стандартами для того, щоб наші товари заходили до ЄС більш вільно. Ви знаєте, що нам вдалося переорієнтувати нашу економіку і 62% нашого експорту ідуть на 500-мільйонний ринок ЄС», — додав він.

На старті земельної реформи ціна за гектар українського чорнозему в середньому по державі становитиме 1800-1900 доларів. Про це сказав радник Прем'єр-міністра України з економічних питань Олексій Мушак під час форуму «Life after: Ключові аспекти запуску ринку землі в Україні». «Якби відкрили ринок за початковою моделлю (без обмежень на право купувати землю — ред.), то середня вартість землі в Україні була б 2 тис. дол. Те, що вже зробили крок назад і відмовилися від покупців з іноземними інвестиціями, думаю, на 10% початкову ціну зменшило», — сказав Мушак.

За його словами, очікуваний економічний ефект від відкриття ринку землі буде насамперед у стабілізації української економіки.

У Координаційному центрі з надання правової допомоги планують підготувати земельних радників, які працюватимуть у місцевих громадах.

Про це сказав директор Координаційного центру з надання правової допомоги Олексій Бонюк. Зокрема він зазначив, що з відкриттям ринку землі у власників земельних паїв з'явиться багато правових питань, пов'язаних з орендною платою за ділянки, операціями купівлі-продажу. «Важливо, щоб люди якомога раніше отримали інформацію про свої права та можливості для їх захисту. Знали, що можуть звернутися за безоплатною правовою допомогою до системи БПД», — зазначив Бонюк. Він також повідомив на необхідності підготовки земельних радників у місцевих громадах.

Листопад приніс неприємні новини для споживачів: населення цього місяця платитиме за газ майже на 15%, промисловість — на 20% більше, ніж у жовтні. Таким чином, залежно від регіону тисяча кубометрів газу коштуватиме для громадян від 6 249 (4899 + 979,8 + 219 + 151) до 6 828 (4899 + 979,8 + 219 + 730) гривень. Заради справедливості нагадаємо, що після знижували ціна газу — на 30% від березневого показника (для громадян і теплокомуненерго — з 8550 гривень, з урахуванням ПДВ і доставки, до менш ніж 6 тисяч гривень за тисячу кубометрів).

Голова Державної митної служби Максим Нефьодов назвав «війною» звільнення старих кадрів відомства, бо очікує від них потужного спротиву. Нефьодов уточнив, що 500 або трохи більше працівників митниці не перейдуть зі старої структури в нову, дедлайн цього — до кінця року. А впродовж 2020 року відбудеться переатестація працівників відомства. Водночас керівник ДМС закликав не вважати корупціонерами усіх працівників митниці. «Є багато митників професійних і сумлінних, завдяки їм періодично знаходять наркотики і аморте в країні працюють», — сказав він.

Міністр Кабінету Міністрів України Дмитро Дубілет представив новопризначеного голову Національного агентства з питань державної служби Олександра Стародубцева. При цьому він акцентував увагу на голові завдання НАДС.

На його думку, пріоритетом є наблизити стандартів, за якими працюють державні службовці, до стандартів у комерційному секторі. Крім того, міністр анонсував створення нової системи навчання, яка дасть змогу державним службовцям постійно удосконалювати свої знання та навички, щоб стати конкурентоспроможними на ринку праці поза державною службою.

«Я сподіваюсь, що НАДС стане саме тим центром, завдяки якому державні службовці усіх рівнів будуть розвиватися», — додав Дубілет.

До витоків

«Літературні посиденьки» у Малоходачківській школі

До Дня української писемності та мови 6 листопада у Малоходачківській школі I-III ступенів вчителі української мови і літератури Жанна Басюк, Надія Чуйко та педагог-організатор Олександра Стібель провели загальношкільне свято «Літературні посиденьки». На заході презентували поетичні добірки земляків — Ольги Федорівни Лилик, Олександри Іванівни Зубик та Світлани Сергіївни Гуменної, у творчості яких висвітлено любов до рідної мови, рідного села, його традицій, почуття поваги до всього українського.

Розпочали «Літературні посиденьки» з екскурсії в історію становлення і з розповіді, кому державною мовою і з української писемності та мови саме 9 листопада, в день вшанування пам'яті Нестора Літописця.

Цікаві факти навели ведучі Анна Павлиш та Віка Заремба. Наприкінці 19-го століття в Україні Русі цінували, як рідкісні скарби. Мати кілька книг означало володіти цілим багатством.

Учениця Юлія Собчук декламувала уривок з п'єси зачинателя нової української літературної мови Івана Котляревського «Наталка Полтавка», а Ірина Жарківська, Катя Сапила, Анастасія Шовзда — чудові вірші про мову.

Про життя і творчість 90-літньої Ольги Лилик, яка завоювала на свято разом із донькою Іриною Заблоцькою, розповіла Діана Тихонюк.

Перший вірш «Тайна ночі» Ольга Лилик написала у 1960 році. Відтоді створила понад півсотні поезій, але через репресії тогочасної влади змушена була частину творів знищити. Одна нещадою вивільнилася з них відновила в пам'яті і видала збірку «Радість і біль серця матері». **Автором статті про Ольгу Лилик та одним із редакторів видання є Жанна Басюк.**

У виханні Софії Гармаш та Руслана прозвучала мініп'єса за мотивами поезії Ольги Лилик «Лілея».

«Люблю свій народ понад усе на світі, і серце моє належить

йому. Віддаю і вам, воїни України, своє серце». Ці слова сказала 87-річна **Олександра Зубик, про життя і творчість якої розповіла Лілія Турчин.** Ця двавижна жінка закінчила Малоходачківську школу. Її вчителем був знааний Іван Бутковський із села Смиківці Тернопільського району.

У 2017 році видано її поетичну збірку «Серце для України», до якої увійшли 28 творів духу нашої та патріотичної любові. До «Літературних посиденьок» вірші Олександри Зубик продекламували учасники гуртка «Театральне мистецтво».

Свого першого вірша Світлана Гуменна (Гармаш) написала в 10 років. Вона згадує, що любов до поезії відчула змалку, та ще більше почуття прекрасного розвивалося на уроках літератури. У вірші «Самоодкровення» пише, що не презирала до поезії ймення. Її поезія — «то болю, сліз і слів розмова...»

Про життя та творчість Світлани Гуменної розповіла Катя Саламандра.

Народилася пані Світлана в селі Малий Ходачків, де й закінчила

школу. Пише з дитинства. У 2002 році за поданням учительки української мови і літератури Жанны Басюк надруковано вірші «Черноплечеш?», «Зима душ», «Чом пливеш?», «Краса і велич», «Любов» у збірці творів молодих літераторів Тернопільщини «Перші ластівки».

Навчалася в ТНПУ ім. В. Гнатюка за спеціальністю журналістика. До цього проходила сертифіковане навчання в ТМГО, у студії журналістики «Кореспондент». Журналістська діяльність у ТНЕУ за фахом «Публічне управління та адміністрування». У 2006 році сім віршів Світлани надрукували в альманасі «Подільська толока».

Під час навчання в університеті брала участь у різних літературних конкурсах. Зокрема, у 2007 році виборола диплом II ступеня у номінації «Філософська лірика». Тоді ж краці твору переможців конкурсу брали на увагу у виданні «Громуве затишшя».

З віршами дебютувала саме у газеті «Подільське слово». І першим рецензентом її творів була учителька зарубіжної літератури та української мови і літератури

Жанна Басюк. У Світлани досі зберігається цей примірник газети.

На шкільному святі її вірш «Листопадом плаче осінь» прозвучав у виконанні учениці Анастасії Шовзди. Слово мало й авторка, яка розповіла, про що мріяє, дала відповіді на запитання вчителів та педагогів Малоходачківської школи I-III ступенів за науку, а насамперед — ідейному наставнику та порадинику, педагогу, керівнику гуртків Жанны Басюк. «Якби у життя потрапили всі поезії — це те, що йде від серця. Доки слова торкаються серця, доти пишу», — розповідає Світлана.

На святі у виконанні Анастасії Раковської, Юлії Собчук, Ірини Сліпчук лунали пісні «Червона рута», «Україна – краса», «Мова – єднання». Завершилися «Літературні посиденьки» ініціатором і модератором з твору Івана Нечужа-Левицького «Баба Параска та баба Палажка» у виконанні учасників гуртка «Театральна майстерність» Анни Осаулко та Юлії Жук.

Світлана ГУМЕННА.

Мандруючи рідним краєм

Краса та неповторність архітектури Глинян

Цікавою та змістовною була поїздка на Львівщину, організована методистами Тернопільського районного методкабінету Н.М. Савіцькою та І.Б. Рущкою для шкільних бібліотекарів і вчителів християнської етики закладів освіти Тернопільського району.

Під час екскурсії нас вразила краса та неповторність архітектури унікального місця храму. Тут є кілька старовинних храмів, збудованих у різних архітектурних стилях, та чудотворна ікона, біля якої і в наші дні відбуваються зцілення.

який люб'язно показав храм та ікону, розказав про найцікавіші моменти з її історії, зокрема про її самовідновлення як знак Божої присутності. Опісля він зачитав молитву до чудотворного образу.

Не можна також не згадати відвідини

прочан. Найновіші археологічні матеріали засвідчують існування монастиря вже з кінця XIII ст. Датована писемна знахідка про обитель датується 1395 роком. На початках монастирем опікувалися правителі Галицько-Волинської держави. У середині XIV ст. — православні литовські князі з роду Гедиміновичів. В 1549 році монастир спалили татари. Після пожежі шляхтич Олександр Ванько Лагодзький розпочав будівництво оборонної мурованої церкви, яку заклав біля цілющого джерела. Чернече життя у стінах давнього монастиря відродив Митрополит Андрей Шептицький.

Довідково

Історія ікони Розп'яття Христового починається давно. Кажуть, що її подарував глинянській церкві Богдан Хмельницький. 1648 року, готуючись до штурму Львова, український гетьман відпочивав на подвір'ї храму. Проте науковці датують ікону 18-м століттям. За спогадами мешканців, найбільші два, пов'язані з нею, почалися 1936 року, коли в часі Різви Христового впродовж кількох днів вона почала відновлюватися й випромінювати дивне світло.

О. Василь Лаба — крилошанин Митрополічної капітули, о. Гавриїл Костельник — професор гімназії, о. Петро Козіцький — квестор Богословської академії докладно оглянули ікону, склали протокол огляду 11 червня 1936 р.

Відомості про відновлений образ були передані до Риму. Тоді Папа Римський Пій XI надав глинянському храму дозвіл проводити відпустки кілька разів на рік, за його дозволом ікону було короновано. Протягом 1936–1939 років зафіксовано близько 3 000 оздоровлень.

Після приходу радянської влади майор Некрасов наказав солдатам знести ікону, а коли ті відмовилися, спробував зробити це сам і впав непритомний, бився у конвульсіях. Більше ніхто не намагався її забрати.

За радянської влади у церкві діяв музей килимарства. Ікону вдень завішували тканиною, але протягом 30 років люди приходили сюди молитися (вночі проводили служби, вдень молилися подумки). Щороку до Глинян приїжджають сотні тисяч людей, аби через віру й молитви отримати різноманітні ласки з Небес і оздоровлення.

Дуже вдячні за цікаву подорож організаторам екскурсії.

Мар'яна ГУДЗЬ, шкільний бібліотекар Острівської ЗОШ I-III ст.

Щоб побачити образ Розп'яття Христового, ми прийшли у церкву Святого Миколая, збудовану у 1894 році на місці головного міського храму, датованого 1632 роком. Нас радо зустрів отець Андрій,

Святоуспенської унівської лаври — найбільшого паломницького центру в Галичині, куди до чудотворної ікони Пресвятої Богородиці Одигитрії та цілющого джерела щороку прибувають десятки тисяч

Суперкубок Тернопільського району

Плотича виграла трофей!

Минулої неділі на стадіоні села Великі Гаї відбувся матч за Суперкубок Тернопільського району з футболу імені Івана Білоуса, в якому зустрілися цьогорічний чемпіон Тернопільського району – ФК «Плотича» та новоспечений володар Кубка Тернопільського району імені Івана Вишневецького – «Говерла» (Дубівці).

Перед поєдинком до футболістів та вболівальників звернувся голова Великогаївської об'єднаної територіальної громади Олег Гохва, який висловив сподівання, що цей матч стане поштовхом до розвитку футболу у Тернопільському районі. Голова Тернопільської районної Федерації футболу Сергій Лісовий також пригадав кілька епізодів із життя Івана Богдановича та побажав перемоги обом колективам.

Гра вийшла напруженою з перших хвилин. Було чимало боротьби напруженої боротьби у футболістів, та все ж Фортуна цього дня посміхнулася плотичьким футболістам. Назарій Головка ударом головою замкнув подачу зі штрафного на дальню стійку – 1:0. Надалі гравці «Говерли» намагалися діяти агресивніше, та до насправді голевих моментів не доходило.

Під завісу матчу команді з Плотичі вдалася хороша контратака, під час якої після передачі правого захисника Дмитра Марценюка в падінні головою забив Володимир Лема – 2:0. До завершення поєдинку результат не змінився. Таким чином Плотича святкувала перемогу. Сергій Лісовий нагородив переможців і призерів чемпіонату Тернопільського району з футболу сезону 2019-го року Кубками, медалями та грамотами, а дочка Івана Білоуса Вікторія — переможців матчу за Суперкубок району імені свого батька.

За матеріалами офіційного сайту Великогаївської об'єднаної територіальної громади.

Кубок «Золота осінь»

Великий Глибочок і Товстолуг — у фіналі!

Тернопільська районна рада фізкультурно-спортивного товариства «Колос» традиційно наприкінці футбольного сезону проводить змагання із футболу на Кубок «Золота осінь», основною умовою участі в яких є належність гравців команд-учасниць до сіл, селищ Тернопільського району, які вони представляють (народні кубки прописані там).

Цього року подали заявку лише 8 колективів, адже чимало команд змагаються в Лізі чемпіонів Тернопільської області.

До вашої уваги результати матчів першого туру: Баворів – Велика Лука 6:3 (основний час 3:3), Великі Гаї – Великий Глибочок 0:3 (технічний результат), Домаморич – Товстолуг 1:2, Біла – Мишковичі 0:3 (технічний результат).

Результати другого туру (півфінали): Баворів – Великий Глибочок 1:8, Товстолуг – Мишковичі 6:1.

Отже, у фіналі, що відбудеться в неділю, 17 листопада, на стадіоні села Великі Гаї, зустрінуться дві найбільш стабільні команди – з Великого Глибочка Великогаївської об'єднаної територіальної громади і з Товстолуга Великогаївської ОТГ. Фінальний матч розпочнеться об 11:30.

Іван КУЛЬБІЦЬКИЙ, голова райради ФСТ «Колос».

Футбол | Друга ліга України

У дербі «Нива» переміг Тернопіль

«Нива» (Тернопіль) – «Нива» (Вінниця) 3:1.

Голи: Скакун, 24; Кисленко, 67; Дедух, 90+4 – Загорулько, 33 (з пен.).

«Нива» (Тернопіль): Механів Максим, Герт Андрій, Хохлов Вадим, Демчук Максим, Хруставка Олег, Малащук Андрій (Ілюк Остап, 89), Скакун Андрій, Проців Максим (Даценко Семен, 90), Гатала Ігор (Дедух Руслан, 53), Кисленко Сергій (Бідний Мирон, 86), Різник Андрій (Волохатий Роман, 75).

Вилучення: Попов, 90+1 (фол останньої надії).

Футболісти тернопільської «Ниви» в рідних стінах упевнено обіграли опонентів із Вінниці. В дебюті зустрічі активніше діяли господарі поля. На 15-й хвилині Андрій Різник вийшов віч-на-віч із голкіпером Максимом Гурідовим, який вискочив назустріч і забрав шкіряну кулю. Незабаром уже тернопільський Сергій Кисленко мав вражати ціль, але пробив невлучно.

На 24-й хвилині Андрій Скакун дальнім ударом зі штрафного відкрив рахунок – 1:0. «Холодний душ» пішов на користь вінницьким футболістам. Вони майже одразу могли відновити рівновагу. Це їм удалося зробити на 33-й хвилині з пенальті. Воротар Максим Механів вгадав кут, у який з 11-метрової позначки пробив Артур Загорулько, проте не спромігся забрати м'яч – 1:1.

Другий тайм відбувся на зустрічних курсах, в обопільних атаках. Двічі мав шанси забивати гравець команди гостей Ярослав Браславський, який виходив сам на сам із воротарем. Він початку другої половини поєдинку тернопільські ультрас влаштували фаер-шоу, після чого все футбольне поле покрито димовою завісою. Суддя призупинив поєдинок, і на газон вийшла пожежна машина, повідомляє офіційний сайт вінницької «Ниви».

Доволі швидко після цієї несподіваної перерви господарі стали стандартом. Під час другого посліп'я куту вогню у воротарському майданчику вдало підставив голову Сергій Кисленко – 2:1. Арбітр компенсував до основного часу гри п'ять хвилин. За цей період оборонець колективу з Вінниці Дмитро Попов отримав червону картку за фол останньої надії, а тернопільяни в ході стрімкої контратаки вийшли троє на одного захисника. Руслан Дедух не став пасувати, а сам влучно пробив – 3:1.

Фото Віктора ЗАРВАНСЬКОГО.

В наступному турі, в суботу, 16 листопада, тернопільська «Нива» зіграє на виїзді з «Ужгородом» (матч розпочнеться о 14:00).

Турнірна таблиця

№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	«Полісся», Житомир	18	11	5	2	24/6	38
2	«Нива», Тернопіль	18	10	5	3	22/12	35
3	«Верес», Рівне	18	10	3	5	31/20	33
4	«Калуш»	18	6	5	6	24/18	26
5	«Поділля», Хмельницький	18	7	5	6	21/22	26
6	«Діназ», Вишгород	17	7	4	6	21/20	25
7	«Чайка», П. Борщівка	18	6	4	8	19/18	22
8	«Ужгород»	18	5	4	9	17/29	19
9	«Нива», Вінниця	18	4	5	9	21/27	17
10	«Буковина», Чернівці	18	5	2	11	24/33	17
11	«Оболонь-Бровар-2», Буча	19	4	4	11	18/37	16

Футбол | Результати матчів групового етапу

Наші здобули впевнені перемоги

Ліга чемпіонів Тернопільщини. Тур 6

У цьому традиційному турнірі під егідою Федерації футболу Тернопільської області змагаються переможці районних чемпіонатів.

Група В

«Лісма» (Шляхтинці, Тернопільський р-н) – «Континентал Нео-Агро» (Великі Дедеркали, Шумський р-н) 2:0.

Голи: Роман Кісіль, 50; Віталій Лагіш, 74.

Бомбардири: Володимир Яхван, Віталій Лагіш (обоє – «Лісма», Шляхтинці) – по 2 забиті м'ячі.

Турнірна таблиця. Група В							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	«Лісма»	4	2	1	1	10/2	7
2	«Континентал Нео-Агро»	4	2	0	2	3/6	6
3	«Стандарт»	4	1	1	2	5/10	4

Група С

Пропущений матч 5-го туру.

«Хатки» (Бережани) – ФК «Плотича» (Тернопільський р-н) 1:3.

Голи: Олег Іванчишин, 33 – Ігор Панчук, 38; 46; Віталій Городецький, 85 (з пен.).

Бомбардири: Ігор Сливка (ФК «Плотича») – 3 забиті м'ячі, Володимир Лема, Ігор Панчук (обоє – ФК «Плотича») – по 2 забиті м'ячі.

Турнірна таблиця. Група С							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	ФК «Плотича»	5	4	0	1	16/7	12
2	«Хатки»	5	3	0	2	11/10	9
3	«Нива»	5	3	0	2	10/3	9
4	«Оріон»	5	0	0	5	3/20	0

Ліга Тернопільщини. Тур 5

Нагадаємо: Федерація футболу Тернопільської області ініціювала проведення ще одного офіційного турніру – Ліги Тернопільщини. В ньому беруть участь команди, які стали призерами районних чемпіонатів, вибороли районний Кубок або ж були його фіналістами.

В нових змаганнях у сезоні-2019/20 беруть участь 12 команд, які розділені на 3 групи. За результатами групової стадії визначиться вісімка команд (по два переможці та два з трьох кращих колективів, що посядуть треті місця). Вони за кубковою системою розіграють трофей.

Група А+

ФК «Великий Глибочок» (Тернопільський р-н) – «Автодор» (Ланівці) 8:1.

Голи: Василь Молінський, 12; 19; 65; 88; Юрій Цупер, 29; 58; Андрій Захарчук, 67; 90 – Артем Зиско, 80 (з пен.).
«Арсе» (Збарзький р-н) – ФК «Зарубинці» (Збарзький р-н) 6:1.

Бомбардири: Василь Молінський (ФК «Великий Глибочок») – 10 забитих м'ячів, Юрій Цупер (ФК «Великий Глибочок») – 4 забиті м'ячі, Андрій Захарчук (ФК «Великий Глибочок») – 3 забиті м'ячі, Олег Курант, Андрій Дричик (обоє – ФК «Великий Глибочок») – по 2 забиті м'ячі.

Турнірна таблиця. Група А							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	ФК «В. Глибочок»	5	4	0	1	21/7	12
2	ФК «Арсенал»	5	3	0	2	15/9	9
3	ФК «Зарубинці»	5	2	0	3	10/13	6
4	ФК «Автодор»	5	1	0	4	5/22	3

Група Б

«Говерла» (Дубівці, Тернопільський р-н) – «Обрій» (Ланівці) (Черняхівці, Збарзький р-н) 6:3.

Голи: Андрій Лучкевич, 23; 51; Ігор Руденський, 41; 65; Ігор Олексюк, 73; Роман Шиптицький, 82 – Борис Новаковський, 4; Ігор Волинець, 33; 38.

ФК «Ренів» (Зборівський р-н) – «Галичина» (Черняхівці, Збарзький р-н) 0:2.

Бомбардири: Роман Шиптицький, Ігор Руденський (обоє – «Говерла», Дубівці) – по 3 забиті м'ячі, Віталій Паперовський, Юрій Процик, Ігор Гапанович, Андрій Лучкевич, Ігор Олексюк (усі – «Говерла», Дубівці) – по 2 забиті м'ячі.

Турнірна таблиця. Група Б							
№	Команда	І	В	Н	П	Р/М	О
1	ФК «Галичина»	5	4	1	0	12/5	13
2	ФК «Говерла»	4	3	1	0	17/6	10
3	ФК «Ренів»	4	1	0	3	3/9	3
4	ФК «Обрій»	5	0	0	5	7/19	0

Сторінку підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Ювілеї

Свій 90-річний ювілей вчителька фізики та математики Плотицької ЗОШ І-ІІ ст. Лідія Степанівна Піскар відзначала у колі сім'ї, друзів, працівників освіти та громади.

Зі щирими вітаннями і подарунками в гості до неї завітали голова Білецької сільської ради ОТГ Дмитро Малик, в. о. старости села Плотича Євген Грицишин,

завідувач методичним кабінетом Оксана Комарницька, директор Плотицької ЗОШ І-ІІ ст. Мирослав Дядько, заступник директора Ольга Білик, голова профспілкового комітету Наталя Ціхоцька та колеги працівників освіти Тернопільського району Ігор Ракочий.

Ювілярка до глибини душі була розчулена увагою. Вона радо фотографувалася з гостями та згадувала їм за теплі слова.

Не віриться, що Лідії Степанівні Піскар 90 років. Вона зберегла ясний розум, пам'ятає все своє життя до дрібниць і, не зважаючи на поважний вік, залишається активною, цікавиться життям

села, нікому не відмовляє у мудрій пораді. Щаслива з дитьми, онуками та правнуками.

Колектив редакції газети «Подільське слово» приєднується до вітань і зичить Лідії Степанівні міцного здоров'я, життєлюбності й оптимізму. Хай близькі люди тішать своєю турботою та увагою. Божої ласки на кожен день і позитивних емоцій, адже це і є запорука довголіття.

*Нехай Господь завжди у поміч буде,
А Мати Божа береже від зла.
Бажаєм Вам здоров'я, щастя й сили,
Радості земної і тепла.*

Колектив фінансового управління райдержадміністрації сердечно вітає з 90-річним ювілеєм легендарного фінансиста – Станіслава Михайловича Мар'яша, жителя с. Забойки.

Низький уклін Вам за той життєвий шлях, яким Ви пройшли, гідно працюючи 46 років у фінансовій сфері Тернопільського району.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, життєлюбності й оптимізму, миру, достатку та радості від дітей, онуків і правнуків.

*Хай в серці Вашім весна процвітає,
Хай Матінка Божа у силах тримає,
А Господь дарує надію й тепло
На многії літа, на щастя й добро!*

Професійні свята | Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва

Корифеї культури та народного мистецтва

9 листопада в Україні відзначали День працівників культури та майстрів народного мистецтва. Напередодні у районному будинку культури відбулись урочистості — великий мистецький захід «Ласкаво просимо до нас на свято». Керівники району, начальники відділів культури ОДА, РДА та інші щиро привітали працівників культури Тернопільського району з їхнім професійним святом. Багатьом із них вручили грамоти та подяки.

Було гідно вшановано та нагороджено подарунками бібліотекаря бібліотеки-філії села Мар'янівка Надію Миколаєнку, яка належить до людей, котрі визначають і активно створюють імідж, авторитет бібліотеки. Понад 50 років свого життя віддала справі. Високий професіоналізм та притаманні їй оптимізм і любов до людей здобули їй заслужену повагу колег і відвідувачів книгозбірні. Жінка роботу свою дуже любить, не жалеє ні сил, ні власного часу.

Серед корифеїв культури району — завідувач відділу обробки та комплектування центральної районної бібліотеки Надія Михайлівна Мацелюх, яка добре знає свою справу, вміло організовує роботу підпорядкованого відділу бібліотеки, здійснює формування та облік книжкового фонду. Доброзичливість, відкритість спілкування стали взірцем для колег і друзів. Чуйна і добра людина, вона завжди готова допомогти, любить свою роботу, вміє мислити системно.

Зіновій Олексійович Лось — директор будинку культури села Мишково, навіть розмінюючи восьмий десяток літ, продовжує дивувати та захоплювати своєю

Особливо хвилююче зустріли учасники та гості дійства працівників культури району, які віддали галузі 40 і більше років.

працелюбністю, любов'ю та вірністю культурі.

Тетяна Михайлівна Німець — бібліотекар бібліотеки-філії смт Велика Березовиця, багато праці, розуму, винахідливості, таленту, розуму, винахідливості, отечної справи в районі, формуванню позитивного іміджу книгозбірень.

Тетяна Михайлівна завжди готова підтримати колег мудрою думкою і порадою, відкрита і доброзичлива, відповідальна, працьовита, вимоглива до себе, тактовна. Користується авторитетом і повагою серед колег і відвідувачів бібліотеки.

Ольга Андріївна Сидор — багаторічна завідувачка клубу села Романівка. Вона і нині — активна учасниця художньої самодіяльності, гарний приклад для молоді.

Хто не знає Володимира Павловича Довбню — методиста Тернопільського районного будинку культури, учасника народного гурту народної музики «Настасівські музики», скрипаля-віртуоза, грою якого захоплюються в Україні та Європі!

Україна Шимченко — викладач класу фортепіано Великоб'рківської музичної школи, професіонал, учасниця вокальних жіночих колективів.

Ольга Володимирівна Беркета — завідувачка бібліотеки-філії села Ізавців Долішній. Бібліотека ввійшла в її життя з юності і вже понад 40 років є для неї не лише місцем роботи, а сенсом життя. За цей час сільська книгозбірня стала однією з кращих у районі. Заклад стабільно виконує основні планові показники, характеризується ефективною роботою, високим рівнем проведення заходів. Володіючи великим обсягом професійних знань, Ольга Володимирівна завжди здобула авторитет серед колег і читачів.

У цей день за багаторічну відданість культурі вшанували за-

відувача методичного відділу центральної районної бібліотеки Надію Несторівну Миколаєнку, яка забезпечує підвищення фахової кваліфікації працівників сільської бібліотеки та впровадження кращого досвіду бібліотечного обслуговування у практику роботи. Аналізує стан бібліотечно-бібліографічного обслуговування регіону, розробляє пропозиції щодо його покращення. Надія Миколаєнку — здібний організатор, користується повагою серед колег у колективі та районі. Вагомий досвід роботи в бібліотечній галузі, небайдужість, розважливості і наполегливості викликають заслужену повагу. Сумлінна праця Надії Несторівни і вагомий внесок у розвиток бібліотечної справи відзначені багатьма нагородами.

Михайло Адамович Юрченко — багатолітній директор будинку культури села Буцнів, самодіяльний артист сільського театру «Мініатюр». Разом із працівником освіти Богданом Назвальським 45 років співає дуетом на різних сценах, чим заслужив любов та захоплення публіки. До того ж Михайло Адамович — чудовий господар, який посприяв у капітальному ремонті будинку культури села Буцнів та придбання апаратури.

Ольга Іванівна Василюк — директор комунального закладу Тернопільської районної ради «Тернопільська централізована бібліотечна система» — професіонал, віддана справі, ерудована, креативна. Комунікативна, відкрита до спілкування, Ольга Василюк трансформувала бібліотеку в культурний осередок. Її трудова діяльність увінчана багатьма нагородами, увічана повагою колег і шанувальників книги.

Продовження на стор. 7.

Життєву формулу цієї непере- сичної особистості характеризу- ють, як: МЕТА + ЗНАННЯ + ДО- СВІД = УСПІХ.

Ольга Василюк — член прези- дії Тернопільського обласного від- ділення Української бібліотечної асоціації.

Степан Дмитрович Бородай — заслужений працівник куль- тури України засновник і дирек- тор Острівської музичної школи, громадський діяч, керівник хорів, ансамблів та інших мистецьких колективів, депутат Тернопіль- ської районної ради з 1998 року,

який завжди захищав інтереси працівників галузі культури, осві- ти, ЗМІ, користується високим авторитетом та повагою.

Схвилювано нагороду при- мала і Оксана Миколаївна Ко- вальчик — заслужений праців-

ник культури України, методист районного будинку культури, начальник відділу культури Тер- нопільської РДА (1994-2001), радник першого Президента не- залежної Української держави Ле- оніда Кравчука.

Михайло Омеляннович Фран- ків — заслужений діяч мистецтв України, нині хормейстер на- родного аматорського хору бу- динку культури села Настасів. У минулому впродовж 15-ти років очолював Тернопільський облас- ний центр народної творчості, опісля був заступником началь- ника управління культури ОДА, завершив список номінантів, які виграли 40 і більше років служін- ню галузі культури у Тернопіль- ському районі.

Їх захоплено вітали всі, хто цього дня зібрався у район- ному будинку культури, щоб відзначити професійне свято працівників народної творчості.

Галина ЮРЦА – ТРР «Джерело».

Театр «Мініатюр» — мистецька родзинка Буцнева!

Усе в цьому житті мінливе. Вічним залишається хіба що театр. Він завжди вабив людей, притягував особливою силою. А хто вже побажав бути лицедієм, того ця «хвороба» про- низувала наскрізь і навіки. Самодіяльний артист, як сказав один чоловік, задля вдалої вистави може винести з хати цінні старовинні меблі, одяг, прикраси, гроші. А найважли- віше — він віддає театру найголовніше — свій дорогоцінний час, який не повернеш і не до купиш, як нині стаж до пенсії.

Театр — це філософія, містика, любов, зміст життя та й, власне, життя. Адже у грі обдарованого актора (не самодіяльного) профе- сій між грою та дійсністю майже або зовсім не відчувається. А під час вистави між глядачами й акто- рами встановлюється такий тіс- ний духовний зв'язок, що часом уявляється та дійсне переплітаються і стають до істини цілком.

Найбільша радість для жителів Буцнева, коли у клубі вистава. Те дійство, напевне, вагомніше за сіль- ський празник. Приїжджають звідусіль родичі акторів, щоб побачити, для прикладу, свою сестру, брата, батьків, дідусів і бабусь у сценічних ролях. Приходять учні, щоб уздріти в іншій іпостасі свого вчителя. Вис- тава завжди викликала у селі осо- бливий інтерес. Та й, сказати щиро, пошійший цю роль. Відданих театральному мистецтву.

Більше семи десятиліть у Буц- нівському клубі діє драматичний

колектив, який ніколи не підво- див своїх добрих і вимогливих глядачів. Збереглись у пам'яті та в записах імена людей, які у різні часи керували театром. Це нині покійна Ольга Вітишин, а також народний артист України Михайло Безпалько, Віра Кикиш,

Михайло Юречко, Марія Дми- тришин, Оксана Банда. Сьогодні головний режисер театального колективу «Мініатюр» — Роман Коломієць.

Протягом десятиліть самодіяльні артисти і у рідному селі, і далеко за його межами тішили шанувальни-

ків цікавими постановками. Серед них — «Титарівна», «Фараони», «По- шилися в дурні», «Мати-наймичка», «Сорочинський ярмарок», «Сватан- ня на Гончарівці». Прем'єра остан- ної відбудеться в листопаді цього року, театральному колективу «Мініатюр» за цю вис- таву присвоєно почесне звання народного.

П'єса мала успіх завдяки вда- лому виконанню ролей відомими у селі самодіяльними відомими та обдарованою молоддю, серед них Надія Михайличенко, Софія Буяк, Марія Краковецька, Ірина

Вітишин, Надія Трут, Богдан Дя- ченко, Богдан Стасишин, Роман Коломієць, Михайло Юречко, Оксана Бандак, Ірина Забояк, Роман Квасичинський, Андрій Га- чинський.

Глядачі зауважили, що сільські театральні аматори грали, як і за- вжди, неперевершено і подарували людям багато позитивних емоцій. Ще довго після закінчення вистави люди не відпускали зі сцени своїх улюбленців і висловлювали почут- тя теплими та бурхливими оплеска- ми, щирими словами захоплення та вдячності за подарування святого єд- нання з нестаріючим і нев'яжучим театральним мистецтвом.

Галина ЮРЦА – ТРР «Джерело».

Духовий оркестр з Малога Ходачкова: відроджений із забуття

Кажуть, що у Тернопільському районі є лише два села, які можуть похвалитися найбіль- шою кількістю музикантів. Одне з них — Малий Ходачків. Нині тут пів тисячі дворів. І майже в кожному свій музикант або ж і кілька — юний чи літній. «А з музики та маляра та й нема вдома господаря», — часом згадає хтось народне прислів'я. Але малоходачків- ських музикантів це аж ніяк не стосується. Всі вони чудові господарі — пасічники, сто- лярні, будівельники, агрономи, грибники, мисливці, рибалки. У кожного гарне обійстя, створене їх руками та фантазією.

Здавна у Малому Ходачкові звучала духовна музика. Оркестр у 1937 році. Збереглись у пам'яті імена його перших керівників. Серед них — Богдан Шквира, Євген Корницький, Методій Чубатий, Олег Билина, Йосип Худзій, Зе- новій Івасечко. Цікаво, що у ко- лективі у різні часи брали участь сільські ролю, чим показували хороший приклад іншим. Це — Іван Балабан, Зеновій Попів, Іван Гуменний, Михайло Недошитко. Нині керує духовим оркестром сільський голова Малога Ходач- кова та Костянтинівки Володи- мир Береза.

У своїй діяльності оркестр прой- шов кілька періодів — від особли- вого піднесення до тимчасового за- тухання. Під його звуки йшли хлопці на фронт у 1944 році та повертали- ся, хто живий, до рідного села. Під музику оркестру танцювала і роз- важалась молодь 1950-60-х років, водили гаївки біля церкви, йшла через усе село весільна процесія та через духову оркестру відродився. Та й назву таку оркестр відродився. За три роки колектив здобув добру славу і визнання у жителів сіл Тернопільського, Підво- личиського, Збарзького районів.

Власними силами придбали не- обхідні духові інструменти. За ко- шти меценатів і шанувальників му- зики, зокрема Ігоря Будія, закупили сценічні костюми, підсилювальну акустичну систему. У репертуарі духового оркестру «Відродження» — найрізноманітні- ші твори: народні, обрядові мело- дії, козацькі марші, вальси, твори українських композиторів, зару- біжна класика.

У складі колективу лише чоло- віки, проте кого не спитай, кожен із них скаже, що своїми успіхами зобов'язані саме жінкам — мате- рям, дружинам, сестрам, дочкам і

навіть онучкам. Вони з розумінням сприймають той факт, що оркестр без репетицій не зможе звучати злагоджено і гарно. Тому не лише не перечать, а й благословляють та всіляко підтримують сільських музикантів-аматорів, за що їм не- вимовно вдячні.

Колектив має своє самобутнє творче обличчя, яке наповнює твор- чістю будинок краю та своєю рідною манерою виконання. Му- зиканти проводять свою роботу в напрямку відродження, зба- гачення духової музики. За ви- соку виконавську майстерність, популяризацію духової музики, відроджений багатьма грамотами.

10 листопада у клубі села Малий Ходачків учасники духового оркестру виступили перед своїми од- носельцями та гостями з гарним концертом. Провела дійство завіду- юча клубом Тетяна Тихонюк. Музи- канти виконували найкращі твори із свого репертуару — козацькі марші, весільні твори, мелодії про кохання.

У залі були присутні началь- ник відділу культури Тернопіль- ської РДА Віктор Навольський та головний спеціаліст Любов Шарган, методисти обласного центру народної творчості Люд- мила Пітик, Олексій Лещинин та Іван Виспінський, які перегля- дали концертну програму духо- вого оркестру клубу села Малий Ходачків на предмет присвоє- ння колективу звання «народний аматорський». Концерт дуже сподобався усім та залишив при- ємні враження.

Колектив є істинно народним, його люблять, без участі музикантів, неможливо уявити жодне дійство, яке відбувається у Тернопільсько- му районі.

Галина ЮРЦА – ТРР «Джерело». Фото автора.

P.S. Читачів, очевидно, заціка- вить, а яке ж це село у районі славиться найбільшою кількі- стю музикантів? Це не таємни- ця. Село називається Настасів.

РЕКЛАМА
ОГОЛОШЕННЯ

РОБОТА

ТОВ "Вікон" (Млин) села Мироліубівка
приймає на роботу робітників: вантажників,
апаратників борошномельного виробни-
цтва, слюсарів ремонтних. Звертатися на
млина або ☎ 29-60-00

ПРОДАМ

Продам ВАЗ 2115р., 2004, пробіг 218 тис.
км, інжектор, хор. стан, ціна 2500 у.о.

☎0677005502

Продам кресло у вітальню «Київ», до-
вжина 4,5 м, м'яку частину (2 дивани
+ кутове з'єднання), 6 офісних тумб.
Недорого. ☎0987293522

Продаю дрова нарубані сухі: ясен,
вишня, яблуня ☎0503395802,

НЕРУХОМІСТЬ

Здам в оренду дві кімнати під офіс,
площею 18-20 м кв., другий поверх на
вул. 15 квітня, 44а ☎ 0677005502

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Куплю ВРХ, коней, телят, а також корів на
утримання ☎0973732491

Терміново продасмо 5йшорно після

штогода телятка ☎0675839340

Продамо лікувальне косяне молоко.

Ціна за домовленістю. ☎972909087

ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ

Втрачене свідоцтво на право приватної
власності на житловий будинок, видане
23.05.2002 р. на Заставівську сільську
радою на ім'я Заставівська Ольга Володи-
мирівна, вважати недійсним.

ІНШЕ

Прошу повернути за винагороду за-
гублене свідоцтво на право власності
(дублікат), серії та номер СAE 475561,
(дубане 07.02.2012 на квартиру за адре-
сою: м. Тернопіль, вул. Чубинського,
2/167 на ім'я Трипалюк О.Є.

Куплю
ЗЕМЛЮ,
ГОРОДИ

Надаємо юридичну допомогу
в оформленні
документів на землю:
спадщина; сертифікати;
приватизація городів

тел. 096 261 31 28

ПОСЛУГИ

СТО «СПЕКТР», вул 15 квітня 44 а: ремонт дви-
гунів, коробок передач, ходової частини, охо-
лоджувальної і паливної систем, комп'ютерна
діагностика автомобілів, чистка форсунок,
рихтувальні і зварювальні роботи, фарбування
☎677005502, 51-18-77

Оголошення

До уваги власників автотранспорту!

Тернопільська районна державна адміністрація (Організатор перевезень) оголошує конкурс на право здійснювати перевезення пасажирів на внутрішньорайонних автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху.

Перелік об'єктів конкурсу:

№ п/п	№№ рейс-м-ту	Назва маршруту	Прот-м-ту (км)	Час відправл. з пунктів		к-сть обор. рейс.	мін. к-сть авт.	Періодичність виконання
				почат.	кінцев			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	15-19	Тернопіль – Лучка	18,0	7-00	18-40	6	2	щоденно
2.	15-23/1	Буцнів (Серединки) – Тернопіль	12,5	6-15	20-20	10	2	щоденно
3.	15-23/3	Буцнів (Серединки) – Тернопіль	12,5	7-00	21-15	10	2	щоденно
4.	15-37	Тернопіль – Дубівці через Ігровицю	28	5-30	18-15	4	2	щоденно
5.	15-38	Тернопіль - Смиківці	10	7-00	20-00	10	2	щоденно

Умови конкурсу

Конкурс на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування проводиться відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт» та Порядку проведення конкурсу на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2008р. №1081 (зі змінами), Правил надання послуг пасажирського автотранспорту, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 №176 (зі змінами).

Відповідно до ст. 45 Закону України «Про автомобільний транспорт» у конкурс на визначення автобусного маршруту загального користування можуть брати участь автомобільні перевізники, які мають ліцензію на той вид послуг, що виносять на конкурс, на законних підставах використовують у достатній кількості сертифіковані автобуси відповідного класу, відповідають вимогам, викладеним у статті 34 Закону України «Про автомобільний транспорт». Згідно з підпунктом 4 п.12 Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2008р. №1081 (зі змінами) достатня кількість транспортних засобів визначається як кількість автобусів, необхідних для виконання перевезень, та кількість резервних транспортних засобів, яке становить 10 відсотків необхідної кількості автобусів для виконання перевезень.

Для забезпечення належної якості та безпеки перевезень пасажирів на внутрішньорайонних автобусних маршрутах, згідно По-

рядку визначення класу комфортності автобусів, сфери їхнього використання за видами сполучень та режимів руху, затвердженого наказом Мінтрансв'язку України від 12 квітня 2007р. №285, на маршрутах протяжністю до 150 км допускатимуться виконання автобусів категорій М2 (повна маса більше 5 т) та М3 (повна маса більше 5 т). Клас автобусів: на приміських маршрутах I, II, III. Автобуси, які представляються для участі в конкурсі повинні пройти технічний огляд, що підтверджується протоколом перевірки технічного стану транспортного засобу.

Для участі в конкурсні на приміських автобусних маршрутах перевізники зобов'язані подати на кожен об'єкт конкурсу, в якості конкурсної пропозиції щонайменше один транспортний засіб, пристосований для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а у разі відсутності такої інформації про відсутність та інвестиційний проект-зобов'язання; забезпечувати роботу на об'єкті конкурсу, який включає приміські автобусні маршрути загального користування, транспортними засобами, пристосованими для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, в кількості до 35 відсотків загальної кількості автобусів до 31 грудня 2019 р. та до 50 відсотків - з 1 січня 2020 року; здійснювати пільгові перевезення пасажирів згідно з чинним законодавством;

Перевезення громадян пільгових категорій згідно з чинним законодавством;

Дотримання трудового законодавства України, забезпечення належних умов праці.

Документи для участі у конкурсній приймаються у закритому конверті з позначкою №1 та конверті з позначкою №2, який містить до-

кументи з інформацією про те, на який об'єкт конкурсу надає документи перевізник-претендент.

Документи конкурсу приймаються до 02 грудня 2019 року включно з 9 год. до 17 год. за адресою: м. Тернопіль, вул. Галицька, 38, філія «Тернопільський ДОНКК» Українського державного підприємства по обслуговуванню іноземних та вітчизняних автотранспортних засобів «Укрінтеравтосервіс».

Увага! З питань щодо номерів рейсів та розкладів руху автобусів для участі в конкурсні, а також за довідками звертайтеся телефонами: 52-15-79, 52-45-90, за адресою: м. Тернопіль, вул. Галицька, 38, щоденно в робочі дні з 9 год. до 17 год., філія «Тернопільський ДОНКК» Українського державного підприємства по обслуговуванню іноземних та вітчизняних автотранспортних засобів «Укрінтеравтосервіс» (Робочий орган конкурсної комітету) та 43-58-74, за адресою: м. Тернопіль, майдан Перемоги, 1, щоденно в робочі дні з 8 год. до 17 год. 15 хв., відділ розвитку інфраструктури та з питань цивільного захисту Тернопільської районної державної адміністрації.

Конкурс відбудеться 26 грудня 2019 року о 10 год. в приміщенні Тернопільської районної державної адміністрації, каб. 310.

Плата за один внутрішньорайонний приміський автобусний маршрут, який виставляється на конкурс, становить 2200 грн.

Реквізити для перерахування коштів: філія «Тернопільський ДОНКК» УДП «Укрінтеравтосервіс», код 38758169 в ТБВБ АТ «Ощадбанк», МФО 338545, р/р 26003300625017.

Конкурсний комітет з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі Тернопільського району.

Вітаємо!

Колектив Тернопільської районної державної адміністрації щиро вітає з днем народження начальника служби управління персоналом апарату РДА **Олену Володимирівну КРАВЕЦЬ**.

*Хай будуть з Вами здоров'я та сила,
Хай доля буде ласкава і щира!
Щоб ніколи не знали Ви втоми!
Хай мир і злагода будуть у домі,
Хай Господь дарує надію й тепло
На довгі літа, на щастя й добро!*

Колектив КЗ «Білицька ЗОШ І-ІІ ступенів імені Соломії Крушельницької» щиро вітає з днем народження вчителя англійської мови **Надію Петрівну ФІЛІК**.

*Хай доля дарує Вам років багато,
Віншуєм здоров'я міцного й добра,
Хай повниться ласкою рідна Вам хата,
Й багатство в ній буде любові й тепла.
Хай радість приносить Вам кожна година,
Від гора хоронить молитва свята,
Хай щастям вітуйте життєва стежина
На многі і благи майбутні літа.*

Педагогічний колектив Велико-Грибослава Стецька щиро вітає з днем народження вчителя географії **Галину Богданівну ФЕДЮК**, вчительку інформатики **Дмитра Вікторовича ЛЕВИЦЬКОГО**, вчительку хімії **Галину Ярославівну МИЦ**.

*Прийміть від душі наші щирі вітання,
Хай збудуться всі Ваші плани й бажання!
Життя хай дарує чудові презенти,
Яскраві емоції, щастя моменти.
Щоб лихо до хати дорого не знало,
А доля Вам радість завжди дарувала!*

Колектив КНП Тернопільської районної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» щиро вітає з днем народження медичну сестру АЗПСМ с. Настасів **Ольгу Йосипівну КРАВЕЦЬ**, лікарку загальної практики — сімейної медицини АЗПСМ смт Великі Бірки **Олега Адамівича ОЛЕКСІЄВЦЯ**, лікарку загальної практики — сімейної медицини АЗПСМ с. Юрківки **Глибочок Оксану Теодорівну БЕРКЕВИЧ**.

*Бажаєм щастя і достатку,
Ясного неба і тепла,
В житті вам злагоди й порядку,
Щоб доля світлою була,
В роботі – успіхів, везіння,
У справах – вічного горіння!
Від душі любові вам бажаєм
І хай вам Господь Бог допомагає.*

Оголошення

Великогаївська сільська рада проводить громадське обговорення: — містобудівної документації «Детальний план території для будівництва індивідуального житлового будинку, господарських будівель і споруд в с. Грабовець Тернопільського району Тернопільської області» (земельна ділянка, кадастровий номер 6125282300:02:001:3512 гр.Скочельс В.О.)

— містобудівної документації «Детальний план території для будівництва індивідуального житлового будинку, господарських будівель і споруд в с. Грабовець Тернопільського району Тернопільської області» (земельна ділянка, кадастровий номер 6125282300:02:001:3513 гр.Скочельс В.О.)

Громадське слухання відбудеться 12.12.2019 року об 11 год. у приміщенні Великогаївської сільської ради за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Великі Гаї, вул. Галицька, 47.

Білицька сільська рада повідомляє про початок громадського обговорення щодо врахування громадських інтересів у проекті містобудівної документації: «Детальний план території ділянки між населеного пункту (зміна цільового призначення) для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд в с. Біла Тернопільського району Тернопільської області», власник ділянки Качунь Володимир Богданович.

Розробник проекту: ТОВ «Галичинапроект».

Підстава для розроблення: Рішення Білицької сільської ради від 27.09.2019 року № 709. Детально із матеріалами проекту містобудівної документації можна ознайомитися за адресою: с. Біла, вул. Г. Мазепи, 27 (приміщення сільської ради) в період з 15.11.2019 по 16.12.2019 року.

Громадське слухання відбудеться 16 грудня 2019 року о 16 год. за адресою: с. Біла, вул. Г. Мазепи, 27 (приміщення сільської ради).

Іменинники КНП Тернопільської районної ради «Тернопільська центральна районна лікарня» — лікар-невролог дитячий **Віктор Володимирович ВОВЧИК**, молодша медична сестра (санітарка палатна) **Любомира Іванівна ГОЛОВЕЦЬКА**, лікар-невропатолог **Володимир Олександрович ВОЛОТОВСЬКИЙ**, кухонний робітник **Галина Володимирівна ПАСІЧНИК**, кухар **Любов Михайлівна СЛОБУСЬ**, молодша медична сестра (санітарка палатна) **Наталія Володимирівна КРАМАР**, сестра медична стаціонару **Лідія Миколаївна БЕНЦАЛ**, масажист **Роман Володимирович ГАЛЯН**.

*Слів чудових безліч хочеться сказати
І всього багато щиро побажати,
Скільки є на світі квітів, а на них роси,
Стільки зичимо вам щастя, радості завжди.
Щоб кожен день здавався святом -
Квітуєм, щедрим і багатим.*

Працівники відділу культури Тернопільської РДА, районних організацій профспілки, працівників культури щиро вітають з ювілеєм бухгалтера 1-ї категорії відділу культури **Галину Дмитрівну ФЛЕНТЕЙ**.

Бажаємо бути щасливою, коханою, життєрадісною. Нехай мрії здійснюються, нехай кожен день дарує щирі посмішки, улюблені квіти, яскраві барви натхнення та приємні зустрічі з близькими. Бажаємо здоров'я та здійснення всіх сподівань.

Колектив Великоберезовицької селищної ради, депутатський корпус, члени виконавчого комітету вітають з ювілеєм рахівника селищної ради **Наталію Теодозівну НОСЕВИЧ**.

*Дозвольте з ювілеєм привітати,
І побажати від душі
Багато щастя і добра багато.
Хай буде світлим кожен день в житті,
Хай незаради завжди обминають,
Хай буде легко Вам вперед йти,
І словем добрим Вас завжди вітають.
Бажаєм успіхів великих у житті.*

Колектив Острівської ЗОШ І-ІІІ ступенів щиро вітає з днем народження вчительки української мови та літератури **Лідію Степанівну ТУР**.

*Щастя, радості, добра,
Здоров'я, успіхів, тепла,
Благополуччя та достатку,
Щоб справи всі були в порядку.
Хай посміхається життя
Та буде кращим майбуття!*

ПОНЕДІЛОК 18 Листопада

ВІВТОРОК 19 Листопада

СЕРЕДА 20 Листопада

ЧЕТВЕР 21 Листопада

П'ЯТНИЦЯ 22 Листопада

СУБОТА 23 Листопада

НЕДІЛЯ 24 Листопада

Table with 1 column and 18 rows for Monday, Nov 18. Includes program titles like 'UA: ПЕРШИЙ', '1+1', 'ІНТЕР', 'ICTV', 'СТБ', 'НТН', 'ТЕТ', 'УКРАЇНА' and their respective broadcast times.

Table with 1 column and 18 rows for Tuesday, Nov 19. Includes program titles like 'UA: ПЕРШИЙ', '1+1', 'ІНТЕР', 'ICTV', 'СТБ', 'НТН', 'ТЕТ', 'УКРАЇНА' and their respective broadcast times.

Table with 1 column and 18 rows for Wednesday, Nov 20. Includes program titles like 'UA: ПЕРШИЙ', '1+1', 'ІНТЕР', 'ICTV', 'СТБ', 'НТН', 'ТЕТ', 'УКРАЇНА' and their respective broadcast times.

Table with 1 column and 18 rows for Thursday, Nov 21. Includes program titles like 'UA: ПЕРШИЙ', '1+1', 'ІНТЕР', 'ICTV', 'СТБ', 'НТН', 'ТЕТ', 'УКРАЇНА' and their respective broadcast times.

Table with 1 column and 18 rows for Friday, Nov 22. Includes program titles like 'UA: ПЕРШИЙ', '1+1', 'ІНТЕР', 'ICTV', 'СТБ', 'НТН', 'ТЕТ', 'УКРАЇНА' and their respective broadcast times.

Table with 1 column and 18 rows for Saturday, Nov 23. Includes program titles like 'UA: ПЕРШИЙ', '1+1', 'ІНТЕР', 'СТБ', 'НТН', 'ТЕТ', 'ПРЯМИЙ', 'ENTER-ФІЛЬМ', 'УКРАЇНА' and their respective broadcast times.

Table with 1 column and 18 rows for Sunday, Nov 24. Includes program titles like 'UA: ПЕРШИЙ', '1+1', 'ІНТЕР', 'СТБ', 'НТН', 'ТЕТ', 'ENTER-ФІЛЬМ', 'УКРАЇНА' and their respective broadcast times.

Директор Наталія ЧаПРак 528830
Бухгалтер БУХАКОВИЧ ДОВИДКИ 528830
Верстка: Іван Юзків, Уляна Балагура
Адреса редакції: 46002, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.

Email: podilske_slovo@ukr.net
Розрахунковий рахунок: UA 623387830000026003250972001

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідає несе автор.

Передплатні індекси: 61357 для фізичних осіб, 23491 для юридичних осіб.
Тираж: 4 050. Зам. № 947. Ціна: 3 грн.
46 (50/5357) від 15.11.2019 р.

Цікаво знати

В раціоні незамінний — і смачний, і вітамінний

Здорове харчування важко уявити без червоного буряка. Ще 2,5 тисячі років тому давньогрецький лікар Гіппократ включив цей овоч у список лікарських рослин. Квашеним червоним буряком успішно лікували інфекційні захворювання, лихоманку, запалення шкіри і багато інших недуг. З часом людство почало відкривати все нові й нові корисні властивості цього овочу.

Сприяє кровотворенню

Сік столових буряків є найціннішим напоєм проти анемії. Завдяки високому вмісту солей заліза, він сприяє утворенню нових клітин крові – еритроцитів.

Для лікування анемії необхідно випивати 1-2 склянки свіжого соку 2 рази на добу. Для посилення дії можна приготувати суміш соків буряка, моркви та селери.

Має молодильний ефект

Червоний буряк містить фолієву кислоту, яка сприяє творенню нових клітин.

А такий важливий для омолодження елемент, як кварц, що теж міститься в буряках, покращує стан артерій, шкіри і кісток.

Знижує ризик онкологічних захворювань

Сік сирого буряка має протипухлинну дію, бо у ньому міститься вітамін С і пектини, що сприяють захисту організму від впливу радіоактивних речовин.

Лікарі навіть рекомендують під час лікування хіміотерапією застосувати буряково-морквяну суміш (пропорція – 1:1) по 50 грамів тричі на день.

Нормалізує артеріальний тиск

Магній, що міститься у буряках, впливає на судини і допомагає знизити тиск. Обов'язково використовуйте буряки у своєму щоденному раціоні, якщо маєте атеросклероз чи гіпертонію.

Фолієва кислота у комбінації з магнієм позитивно впливає на нервову систему, допомагає боротися зі стресами і їх наслідками і дає енергію.

Покращує ендокринні процеси

У буряку міститься велика кількість йоду, який вкрай необхідний для нормальної діяльності щитоподібної залози.

Стимулює роботу кишківника

Клітковина і пектини, що входять до складу цього плоду, стимулюють роботу кишківника і абсорбують токсини. Рекомендується пити свіжий буряковий сік не менше трьох разів на день перед їдою.

Очищує організм

Буряк має легку проносну дію, тому його рекомендують частіше вживати в раціон тим, хто страждає від закупорки. Відомі й сечогінні властивості цього коренеплоду. Це означає, що його корисно вживати людям, схильним до набряків та ожиріння.

Корисний для печінки

Якщо печінку надто перевантажено ситним застіллям чи випитим алкоголем, слід ввести у раціон буряк.

Насичує вітамінами

У червоному буряку містяться вітаміни С, РР, Е та групи В, кальцій, залізо, йод, магній, фосфор, а також флавоноїди та інші корисні речовини.

Без перебільшення, червоний буряк — один із найкорисніших овочів. А крім того, з нього можна приготувати багато смачних і корисних страв. Більше про це читайте в рубриці «Все буде смачно» на стор. 12.

Будьте здорові!

Їжте сало на здоров'я!

Виявляється, сало зменшує рівень холестерину в крові. Адже, щоб перетравити його, в дванадцятипалу кишку (жирни перетравлюються саме в ній) з жовчного міхура надходить жовч, яку печінка виробляє з... холестерину.

Також сало містить величезну кількість арахідонової кислоти, яка, окрім того, що є будівельним матеріалом для клітинних мембран і бере участь у ліпідному (жировому) обміні, ще й має жовчогінний ефект і сприяє розщепленню «поганого» холестерину.

А олеїнова моноокислота захищає клітини печінки та нирок від вільних радикалів і запобігає розвитку атеросклерозу.

Зауважимо: йдеться не про копчене чи варене, а про свіже посолоне сало. А його поєднання з часником, який містить багато селену і кверцетину, є потужною профілактикою атеросклерозу.

До речі, сало містить близько 40% поліненасичених жирних кислот — майже як червона риба!

Господині в записничок

Як почистити каструлю від пригорілого варення

Багато господинь можуть похвалитися власними рецептами приготування джемів, варення, повидла. Та ось халепа: варення пригоріло! Як відмити каструлю? Які є способи? Як це зробити швидко, не пошкодивши улюблений посуд?

Безумовно, позбутися нагару цілком можливо. Ось тільки для кожного виду посуду підходить свій спосіб.

Якщо варення пригоріло трішки

Зачекайте, щоб каструля охолола. Залийте водою, додавши м'який засіб. За допомогою губки зніміть нагар.

Протріть пригорілу поверхню шкіркою яблука.

Видалити нагар можна і за допомогою молочної сироватки.

Але як почистити каструлю, якщо шар нагару великий?

Алюмінієвий посуд

Від нього почали відмовлятися. Однак деякі господині досі варять в алюмінієвій каструлі варення.

Якщо воно пригоріло, налейте воду і додайте лимонну кислоту у співвідношенні: чайна ложка на літр води. Поставте на вогонь і кип'ятіть десять хвилин під кришкою.

Або додайте в каструлю з водою кілька ложок соди, трохи силікатного клею і кип'ятіть пів години.

Господарське мило – надійний помічник в побуті. Змішавши господарське мило з силікатним клеєм, протріть пригорілу поверхню цією сумішшю. Дайте постояти кілька хвилин і помийте жорсткою губкою.

Емальований

Доволі часто часточки абрикос, яблука і груш пристають до дна емальованої каструлі, утворюючи щільну чорну кірку.

Під час чищення такого посуду важливо бути особливо обережним, щоб не пошкодити покриття. І пам'ятати, що абразивні засоби або металеві мочалки не допоможуть. Вони тільки зіпсують поверхню каструлі і настроїть господиню.

Щоб відмити нагар від варення, можна використовувати оцет, лимонну кислоту, сіль, соду.

Налийте 1 л гарячої води, додайте 20 г харчової соди. Доведіть до кипіння. На слабкому вогні кип'ятіть 20-30 хвилин. Залиште до повного охолодження.

Або розчиніть 5 ст. ложок солі в 1 л води і кип'ятіть пів години.

Щоб почистити посуд активованим вугіллям, подрібніть його і натріть пригорілу поверхню. Через 30 хвилин налейте трохи холодної води і знову залиште на пів години.

Спробуйте газовану воду чи Coca-Cola. Налийте в каструлю і залиште на 30 хвилин. Потім кип'ятіть, поки не зникнуть темні плями.

Господині знають, у тому місці, де емаль потемніла, варення буде пригорати. У такому випадку необхідний радикальний засіб. Треба засипати в каструлю по 50 г соди і лимонної кислоти, влити 100 мл «Білизни» і кілька склянок води. Кип'ятити 15 хвилин, залишити розчин, щоб охолов. Ретельно помити під проточною водою.

Запам'ятайте! Від різкого перепаду температур емаль руйнується.

З нержавіючої сталі

Зазвичай варення в такому посуді не пригорає. Якщо ж така неприємність трапилася, залийте каструлю гаря-

чою водою, додайте оцет і сіль. Залиште на ніч, після чого відмийте жорсткою щіткою.

Кавовий скраб. Кавову гущу нанесіть товстим шаром на пригорілі місця. Залиште на 15-20 хвилин. За допомогою губки втріть каву. Залиште на 2 години. Помийте каструлю..

Перевага нержавіючої сталі в тому, що для її чищення можна користуватися будь-яким засобом.

Чавунний

Варити варення в ньому дуже зручно, але не можна надовго залишати готовий продукт.

Найкраще чавунні каструлі чистити тоді, коли вони ще теплі. Залийте теплою водою, додайте кілька ложок соди.

Ідеально підходять як абразиви, так і будь-які луги і кислоти.

Можна налити в каструлю оцет або розчинену у воді лимонну кислоту і прокип'ятити.

Керамічний

Він належить до найдорожчих, рідко в ньому щось пригорає. Проте, якщо вже так сталося, розчиніть у воді лимонну кислоту. Залиште на 20 хвилин, а потім прокип'ятіть на слабкому вогні. Помийте виріб теплою водою, видаливши залишки нагару за допомогою губки.

Якщо варення пригоріло тільки до дна каструлі, нашіпте шар солі і залиште на кілька годин. За цей час шар цукрового сиропу розм'якне.

Якщо ваше варення пригоріло і зіпсувало каструлю — не вдавайте у відчай. Ви можете спробувати будь-який з цих способів, і якщо вони не допоможуть (а ймовірність такого вкрай мала), ви точно будете знати, що зробили все можливе! Готуйте із задоволенням!

Життя як воно є

Подарунки небес

Бог завжди посилав їй більше, ніж вона в Нього просила. Він завжди йшов попереду і залишав подарунки... Щоби вона потім по-дитячому стрибала від радості і несподіванки. Напевно, Йому це подобалось. Подарунки ставали щораз вишуканішими. Чи то вона так вмiла їх бачити – незвично і у всієї уяві?!

Це було ще з раннього дитинства. Йдучи в перший клас, Оля з острахом роздумувала, чи зможе отримати хоча б трійку... А отримувала п'ятірки з плюсом. Вчителька відкривала у ній все нові й нові здібності, хвалила її за хороші знання. Втім, дівчинка щоразу думала, що це лише випадковість, і не завжди так буде.

Всі, хто був поруч, ставали її друзями. Але Оля була дівчинкою дуже сором'язливою і замкнутою. Говорила тільки тоді, коли щось у неї питали.

Закінчивши школу, вона мріяла про велике кохання, як і всі дівчата. «Напевно, це мій суджений. На мене ще ніхто так не дивився, ніколи...» – промайнула божевільна думка. Звідки вона взялася тієї миті, Оля не могла пояснити. Скоро дізналася, що він одружується. Щось заболіло в глибині душі...

Через кілька років Оля здригнулася від страшної новини. Дружина того бізнесмена захворіла на рак. І знову в голові промайнула божевільна думка: «Може, він все-таки мій?» Хоча одразу почала себе картати: «Як я можу таке думати, у людини біда!.. Маленька дитина!..»

Та життя робить те, що потрібно. І ніколи не помиляється. Після закінчення навчання у виші влаштувалася на роботу. Наступного дня стояла перед керівником підприємства.

Той самий впевнений, глибокий і дуже сумний погляд! Вона розуміла, що тепер від цих зелених очей нікуди не сховатися... Оля працювала сумлінно та відповідально. Михайло зробив її своєю «правою рукою». Співробітники пліткували, що це не просто так. Хоча не підозрювали, наскільки все серйозно.

– Олю, женися на моєму татові... – несміливо і несподівано, з дитячою наївністю промовила дочка Михайла у розмові з дівчиною.

– Добре, Мар'янку, не переживай, все буде добре... – втішила дитину Оля, обійнявши з материнською ніжністю.

Хоча Михайло ще не наважувався на такий рішучий крок після смерті дружини, втім його очі горіли, як світлячки, а від несподіваних дотиків жінки бігали мурашки.

– Може, вже пора одружуватися? – сказала якимось жартома Оля. – Ось і Мар'янка мені пропонувала з тобою поженитися.

Михайло розсміявся:

– Дитячими устами говорить істина. Напевно, вже час.

– Звичайно.

Оля обійняла Михайла, переконавшись, що отримала найцінніший подарунок Небес – коханого чоловіка і донечку.

Марія КАРУК-ФЕДИНА.

Виховна година для дорослих

Чи варто давати дітям кишенькові гроші

На жаль, тільки у 2 сім'ях з 10 практикують фінансове виховання дітей. Адже вміння правильно витратити та накопичувати кошти не сформується само собою.

Переваги наявності кишенькових грошей

Чим раніше дитина пройде ази фінансової науки, тим більш успішним буде її життя. Маючи невелику суму у своєму розпорядженні, дитина має змогу навчитися грамотному плануванню витрат, правильно розподіляти кошти з огляду на пріоритети, спокійно ставитися до грошей — без ейфорії та відради.

Слід обговорити страт, протягом якого дитина може розпоряджатися певною сумою (наприклад, тиждень чи місяць). Не можна поступатися, якщо вона примудрилася витратити всі гроші раніше: це слугуватиме хорошим уроком, тож наступного разу буде розсудливіше ставитися до грошей.

Також наявність кишенькових грошей спонукає економити, щоби накопичити на якусь бажану річ чи розвагу. «Свої» гроші підвищують самооцінку: дитина не почуватиметься обмеженою в компанії однокласників, яким батьки дають кошти. До того ж не буде підстав для заздрощів.

Оптимальна сума кишенькових грошей

Дитина має розуміти обмеженість фінансових надходжень і усвідомлювати, що гроші — це результат праці. Корисно пояснити кілька ключових моментів:

- звідки беруться кошти в сімейному бюджеті;
- чому ви можете надати саме таку суму;
- з якої причини не вийде збільшити ліміт кишенькових витрат.

Бюджет першокласника і підлітка буде різним, оскільки потреби ростуть разом з дітьми. Всі ці питання треба обговорювати, заздалегідь встановивши правила.

Можливі мінуси кишенькових грошей

Негативні моменти можуть виявитися, якщо не пояснювати дітям основні правила безпеки.

1. Гроші цікавлять нечистих на руку людей, тому варто хвалитися навіть незначними сумами.

2. Позичати кошти можна тільки з дозволу дорослих, але краще уникати таких фінансових відносин у шкільному віці.

3. Гроші слід тримати у гаманці, інакше є ризик, що вони можуть випасти з кишені.

4. Не можна випасти їх без нагляду на відомому місці.

Рекомендації психологів

Кількість кишенькових грошей не має залежати від:

- величини батьківської любові;
- дитячої поведінки;
- емоцій тата чи мами;
- активності дитини в домашніх справах;
- успішності у школі.

Не перетворюйте фінанси на предмет впливу на сина або дочку. Якщо вчинено проступок, шукайте інші «ниточки», за які можна потягнути, але не позбавляйте дитину кишенькових грошей, щоб покарати її. Не можна видавати кошти за хорошу оцінку або допомогу по дому.

Винятком може бути ситуація, коли підліток вирізняє накопичити на якусь покупку. Психологи радять доручити йому, окрім звичних обов'язків, додаткове завдання, ставши першим «роботодавцем» для дитини.

Головним помічником у фінансовому вихованні має бути особистий приклад і розсудливе ставлення батьків до домашнього бюджету. Якщо в родині звикли оформляти кредити, нехтують формуванням заощаджень, а режим суворого економії постійно чергується з викиданням коштів на вітер, дитині складно бути обачною.

У разі розумного підходу кишенькові гроші стають для дітей не розвагою і легкою здобиччю, а інструментом, який навчить фінансової грамотності.

Будьте здорові!

Здоровий і міцний сон забезпечений

Третину життя людина проводить уві сні. Так задумано природою не випадково: тілу регулярно потрібні не тільки відпочинки, а й відновлення — в організмі відбуваються інтенсивні гормональні і метаболічні процеси. Вчені розробили рекомендації з гігієни сну, дотримуючись яких ви будете добре висипатися.

1. Лягайте в один і той же час.

Тоді швидко засинатимете ввечері і легко прокидатиметеся вранці.

2. Прийміть теплий душ або ванну за одну-дві години до сну.

Постарайтеся в цей час не тільки розслабити тіло, а й позбавитися від негативних, тривожних або надто радісних думок.

3. Уникайте напоїв з кофеїном у вечірній час.

Каву або міцний чай краще замінити на тепле молоко або неміцний чай з медом і м'ятою.

4. Провітрюйте кімнату перед сном.

Оптимальна температура для сну — 18 С. Готуючись лягати спати, вимкніть обігрівачі, відчиніть вікно, щоб у спальні була потрібна температура.

5. Не вживайте алкоголю.

Існує хибна думка, що після спиртних напоїв краще спиться.

Так, можливо, ви заснете швидше, але нервова система буде збуджена, ви можете часто прокидатися, що не сприятиме нормальному сну і відпочинку.

6. Робіть фізичні вправи, але не пізніше, ніж за 2 години до сну.

7. Не їжте на ніч.

Вечеряти потрібно не пізніше, ніж за 2 години до сну і не надто ситно.

8. Розслабтеся перед сном.

Читайте улюблену книгу або слухайте спокійну музику. Постарайтеся максимально відсторонитися від турбот, переживань і "відпустити" прожитий день.

9. Спійте у тиші.

Не варто засинати під звуки телевізора чи радіо.

10. Засинайте у повній темряві.

Це сприятиме відновленню організму.

Все буде смачно

Бурякові хіти на вашій кухні

Крем-суп з червоним буряком

Інгредієнти: 3 відварені червоні буряки середнього розміру; 4 картоплини середнього розміру; 400 мл курячого бульйону або води; 1 велике яблуко; 1 невелика червона цибулина; 2 зубки часнику; 100 г плавленого сиру або тертого твердого сиру; 2 столові ложки вершкового масла; сіль, чорний перець, інші приправи — за смаком; 2-3 гілочки петрушки чи кропу; сметана.

Приготування. Буряк відваріть, охолодіть. Картоплю очистіть і наріжте кубиками, залийте водою або бульйоном і відваріть до готовності. Цибулю і часник подрібніть і підсмажте на вершковому маслі у великій сковороді.

Яблуко наріжте часточками. Буряк очистіть і наріжте часточками. Викладіть буряк і яблуко в сковороду, протушуйте під кришкою не більше 10 хвилин. Потім введіть буряк у кашу. Посоліть і поперчіть. Зніміть з вогню.

Готовий суп подрібніть блендером. Додайте крем-сир, знову увімкніть блендер. Поставте каструлю з супом на вогонь і добре нагрійте, але не доводьте до кипіння. Гарячий суп розлийте в тарілки, додайте сметану і прикрасьте листям петрушки чи кропом.

Овочева закуска з червоним буряком і грушею

Інгредієнти: 3 відварені або запечені буряки середнього розміру; 2 великі солодкі груші; 1 маленька цибулина; 2 столові ложки цукру; 100 г вершкового масла; 3 столові ложки ягідного оцту (краще журавлиного); дрібка солі.

Приготування. Грушу натріть на дрібній тертці. Цибулину очистіть і подрібніть. Вершкове масло розтопіть на сковороді, додайте цибулю і грушу, протушуйте приблизно 15 хвилин, постійно помішуйте. Додайте цукор і ягідний оцет, ретельно перемішайте. Буряк очистіть від шкірки та наріжте часточками. Складіть у блендер підсмажену цибулю і грушу, додайте червоний буряк, подрібніть. Овочева закуска готова! Дуже незвично і корисно.

Салат із червоним буряком, горіхами й чорносливом

Інгредієнти: 3 відварені буряки середнього розміру; півкашки очищених горіхів; 100 г турецького йогурту або майонезу; 15-20 шт. чорносливу без кісточок; 2 зубки часнику; сіль за смаком.

Приготування. Буряк очистіть від шкірки і натріть на великій тертці. До-

дайте горіж, чорнослив, подрібнений часник, перемішайте. Посоліть і заправте йогуртом або майонезом, знову перемішайте.

Буряк по-корейськи

Інгредієнти: сирий буряк — 3 шт., цибуля — 1 шт., часник — 3 зубки, насіння кінзи — 1 ч. ложка, червоний мелений перець — пів чайної ложки, оцет 1 - 0,5 ст. ложки.

Приготування. Сирий буряк натріть на тертці, гріння посоліть і додайте оцет. Залишіть маринуватися на 2 - 3 години, після чого злийте сік. Цибулю підсмажте на олії до темно-золотистого кольору і витягніть зі сковороди. Полийте ще петрушкою, буряк і цибулю додайте, маринуваний буряк і відразу ж додайте подрібнений часник, пропущений через прес, червоний перець і перемелене насіння кінзи. Можна додати трохи цукру для більш яскравого смаку.

Буряковий салат з яблуком

Інгредієнти: 1 буряк; 200 г капусти; 2 яблука; 3 ст. л. лляної олії; 1 ст. л. лимонного соку; 200 г кольрабі.

Приготування. Наріжте кольрабі, інші

овочі очистіть і натріть на тертці. Змішайте готові продукти, полийте лимонним соком і лляною олією. Додайте зелень.

Італійський салат із буряком

Інгредієнти: 5 шт. буряка; 1 ст. л. винного або бальзамічного оцту; 2 зубки часнику; петрушка або базилік (за смаком); 0,5 апельсина; 5 ст. л. оливкової олії; сіль і перець (за смаком); фета (за бажанням).

Приготування. Відварений буряк очистіть і наріжте кубиками. Подрібніть петрушку або базилік і часник. Заправте оливковою олією, апельсиновим соком і оцтом, перемішайте.

Буряковий салат із фетою

Інгредієнти: 1 буряк; 30 г фети; 1 пуч. руколи; 100 г волоських горіхів; 1 ст. л. оливкової олії; бальзамічний соус (за смаком).

Приготування. Відваріть буряк, дайте охолонути, очистіть. Натріть на тертці, додайте руколу, фету, волоські горіхи, заправте оливковою олією і бальзамічним соусом.

Смачного!

Дитячий майданчик

Про що співає дощ

Над землею сонно рухалась велика сива хмара.

Вона вже кілька днів гуляла по небу, збираючи крихітні краплинки для рясного дощу. На півночі і на півдні, з заходу і сходу позбиралась вода.

І от нарешті хмара стала такою важкою, що навіть вітер її вже не міг поворушити.

— Зараз впаду! — кричала найнижча краплинка, ледь-ледь тримаючись за хмару.

— І я!

— І я! — почувлось доколя.

Легкий подув вітерця збив першу крапельку.

— Крап! — вона впала на металевий дах машини і розбилась на сотні бризок.

Подружка-сестричка з тихесеньким плюском впала на пісок і відразу ж зникла там.

А за ними посяялась!

— Крап-крап-крап!

На ледь пожовклі і легко зарум'янені сонцем листочки, на зелену ще травичку, на багрянні ягідки горобини і калини, до

таких же крапельок у озеро, на закриті пелюстки квітів, ніби вимагаючи від них відкритися, на дахи будинків і шибки вікон.

Тоді, стікаючи звідусіль, утворювали калюжі.

Але, якщо добре прислухатися, можна було почути справжню пісню дощових крапель:

Ми траву вмиваємо,

Землю напуваємо,

У струмку купаємось,

З гірочки скачуємось,

У віконця стукаєм,

В озеро ми хлюпаєм,

З вітром танцювали,

Калюжкою стали.

Завтра сонце зигляне,

Нас теплом зігріє,

Станемо ми хмаркою,

Потім дощ посіє.

Вітер крапелькам став за музику, час від часу легенько завиваючи.

А вгорі хмара, що ще хвилину тому сіяла дощик, сонно потягнулась і заснула.

Настала тиша.

Марія СОЛТИС-СМИРНОВА.

Загадки

Он літає в небі птиця
І нікого не боїться.
Крила сизі розпустила,
Ясне сонце заступила.
А як гримне сиза птиця —
З неба крешуть блискавиці.
(Хмара)

Щось холодне і сердите
Сіється, немов крізь сито,
На сади, луги й поля.
Стала мокрою земля.
Як, скажіть, ті слюзи звуться,
Що з очей небесних ллюються?
(Дощ)

Він шепоче: «Шу-шу-шу,
Листя обірват' спішу.
З листячком в осінній гаї
У таночку покружляю».
(Вітер)

На дворі переполох:
З неба сиплеться горох.
З'їла шість героя Іра —
У неї тепер ангіна.
(Град)

Приказки

- Весною відро води — ложка болота, восени ложка води — відро болота.
- Від дощу втік, а під ринву сховався.
- Дощ іде не там, де ждуть, а там, де жнуть, не там, де просять, а там, де косять.
- Не кожна хмара приносить дощ.
- Дощ упору — золото.

Лабіринт

Капосний дощик

Пожовтіло листячко на кленочку,
Почорніли айстрочки у садочку.
Такий дощик капосний — сам гуляє,
А дітей на вулицю не пускає.
Заховалось сонечко — не видати,
Сипле вітер дощиком кругою хати.
Стукають і грюкає у віконце:
«А що? Вам не весело тут без сонця?»
Такий дощик капосний — сам гуляє,
А дітей на вулицю не пускає.